

Centrum pre deti a rodiny Sečovce, Štúrova 535/2, 078 01 Sečovce

tel. č.: 056/678 28 73, e-mail: riaditel.secovce@ded.gov.sk

**PROGRAM CENTRA PRE DETI A RODINY
SEČOVCE**

**Zariadenie na výkon opatrení
sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately**

JANUÁR 2024

**PhDr. Mária Gojdičová, PhD., MBA
riaditeľka CDR Sečovce**

OBSAH

ÚVOD	4
a) Kontaktná adresa centra a telefónne čísla	5
b) Adresa miesta vykonávania opatrení	5
c) Účel centra podľa § 45 ods. 1 písm. a) až d) zákona	8
d) Druh vykonávaných opatrení	9
e) Forma vykonávania opatrení podľa § 45 ods. 4 zákona.....	10
f) Opis cieľovej skupiny centra	11
g) Dôvody vylučujúce vykonávanie opatrení v centre.....	12
h) Celkový počet miest v centre	12
i) Opis vnútorných a vonkajších priestorov centra.....	13
j) Počet zamestnancov centra, štruktúra pracovných miest s uvedením dosiahnutého vzdelania zamestnancov	20
k) Opis spôsobu oboznámenia detí, rodičov a iných fyzických osôb s program centra	23
l) Opis odborných metód práce s dieťaťom, jeho rodinou a iných plnoletých fyzických osôb	25
m) Plánovanie a poskytovanie odbornej pomoci, ak centrum poskytuje starostlivosť tehotnej žene a tejto žene po pôrode a jej dieťaťu podľa § 46 ods. 8 zákona	29
n) Opis plánovania a vyhodnocovania výchovnej činnosti v samostatne usporiadaných skupinách.....	29
o) Opis obsahu prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti podľa.....	30
p) Uvedenie rozsahu hodín počas dňa a dní v týždni, počas ktorých sa vykonávajú jednotlivé opatrenia	35
q) Opis tvorby a vyhodnocovania čiastkových plánov individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa	36
r) Podmienky pre záujmovú činnosť, športovú činnosť, kultúrnu činnosť, rekreačnú činnosť a prejavovanie náboženského vyznania a viery	40
s) Opis a zabezpečenie zdravotnej starostlivosti deťom a plnoletým fyzickým osobám, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v centre	42
t) Opis zabezpečenia školskej dochádzky a prípravy na povolanie detí a plnoletých fyzických osôb do 25 roku veku (ďalej len „mladý dospelý“) podľa § 55 zákona.....	42
u) Opis práv dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre a opis práv rodiča dieťaťa a iných blízkych osôb dieťaťa.....	46

v) Opis povinnosti dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre a opis povinnosti rodiča dieťaťa a iných blízkych osôb dieťaťa	50
w) Taxatívny opis výchovných prostriedkov, ktoré je možné uložiť za nedodržanie povinnosti podľa písmena v).....	52
x) Spôsob poskytovania vreckového podľa § 66 zákona	53

ÚVOD

Uvedený materiál je vytvorený v zmysle Vyhlášky Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 103/2018 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia Zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Charakteristika Centra pre deti a rodiny Sečovce

Súčasná budova Centra pre deti a rodiny bola postavená v roku 1960 ako Nemocnica s poliklinikou Sečovce. Fungovať začala v **roku 1962** a ako nemocnica fungovala do roku 1978. **Od 3.7.1978** bol zriadený **Dojčenský ústav**, ktorý v tom čase ešte spadal pod Nemocnicu s poliklinikou Trebišov. Dojčenský ústav fungoval 19 rokov. Súčasnú **Centrum pre deti a rodiny** vzniklo z bývalého dojčenského ústavu v januári v roku **1997**, kedy sa odčlenil od zdravotníctva a transformoval sa na detský domov. Od jeho vzniku prešiel mnohými zmenami. Od 01.01.2019 sa Detský domov Sečovce zmenil na Centrum pre deti a rodiny Sečovce, a to v zmysle novely zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele v znení neskorších predpisov.

a) Kontaktná adresa centra a telefónne čísla

Adresa: Centrum pre deti a rodiny Sečovce, Štúrova 535/2, 078 01 Sečovce

DOSAŽITEĽNOSŤ: mobil 0905 421 647

Riaditeľ:

PhDr. Mária Gojdičová, PhD., MBA, mobil 0905 421 647, riaditel.secovce@ded.gov.sk

Ekonomicko – prevádzkový úsek:

mobil 0907 956 142, pam.secovce@ded.gov.sk

Úsek starostlivosti o deti:

mobil 0918 743 795, talianovam.dedsecovce@gmail.com

Centrum podpory profesionálnych náhradných rodín:

mobil 0905 416 806, tim.cppr@gmail.com

Národný projekt (NP RVO SPODaSK 2) - Ambulatná a terénna soc. práca:

mobil 0918 786 749, npdei333@gmail.com

b) Adresa miesta vykonávania opatrení

- 1. Samostatne usporiadaná skupina – špecializovaná samostatná skupina - s ošetrovatel'kou starostlivosťou (ďalej len 1. ŠSUS),**

Adresa: ul. Štúrova 535/2, 078 01 Sečovce

Kontakt: 0905 540 971, 056/678 28 73,

E-mail: 1a2.sss.secovce@gmail.com

- 2. Samostatne usporiadaná skupina – špecializovaná samostatná skupina - s ošetrovatel'kou starostlivosťou (ďalej len 2. ŠSUS),**

Adresa: ul. Štúrova 535/2, 078 01 Sečovce

Kontakt: 0905 540 971, 056/678 28 73,

E-mail: 1a2.sss.secovce@gmail.com

3. Samostatne usporiadaná skupina – špecializovaná samostatná skupina - s ošetrovatel'kou starostlivosťou (ďalej len 3. ŠSUS),

Adresa: ul. Štúrova 535/2, 078 01 Sečovce

Kontakt: 0905 540 971, 056/678 28 73,

E-mail: 1a2.sss.secovce@gmail.com

4. Samostatne usporiadaná skupina – špecializovaná samostatná skupina - s opatrovatel'skou starostlivosťou (ďalej len 4. ŠSUS)

Adresa: ul. Obchodná 15/60, 078 01 Sečovce

Kontakt: 0915 496 535

E-mail: rdsecovce@gmail.com

5. Samostatne usporiadaná skupina - samostatná skupina, RD Trebišov (ďalej len RD Trebišov)

Adresa: ul. Májová č. 2261/1, 075 01 Trebišov

Kontakt: 0917 735 060

E-mail: rd.trebisov@gmail.com

Samostatne usporiadaná skupina – samostatná skupina pre mladých dospelých (3)

Adresa: ul. Májová č. 2261/1, 075 01 Trebišov

Kontakt: 0915 496 533

E-mail: socded@gmail.com

6. Samostatne usporiadaná skupina – špecializovaná samostatná skupina (opatrovateľská starostlivosť) RD Milhostov, (ďalej len RD Milhostov)

Adresa: obec Milhostov, ul. Lipová č. 169, 075 01 Trebišov.

Kontakt: 0915 963 924

E-mail : satelit.milhostov@gmail.com

7. Samostatne usporiadaná skupina – špecializovaná samostatná skupina - s ošetrovateľskou starostlivosťou (ďalej len 7. ŠSUS),

Adresa: ul. Štúrova 535/2, 078 01 Sečovce

Kontakt: 0905 540 971

E-mail: 1a2.sss.secovce@gmail.com

1. Skupina so špecializovaným programom (ďalej len „CAN skupina“)

CAN Skupina má vypracovaný špecializovaný program osobitne

Centrum podpory profesionálnych náhradných rodičov (ďalej len „CPPR“)

Adresa: ul. Štúrova 535/2, 078 01 Sečovce

Kontakt: 0905 416 806

E-mail: tim.cppr@gmail.com

Profesionálny náhradný rodič (ďalej len „PNR“) v počte 15

c) Účel centra podľa § 45 ods. 1 písm. a) až d) zákona

CDR Sečovce podľa § 45 Zákona č 305/2005 Z.z. Zákona o sociálnej ochrane detí a sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“), je zariadenie na **účel vykonávania:**

- a) opatrení dočasne nahrádzajúcich dieťaťu jeho prirodzené prostredie alebo náhradné rodinné prostredie na základe rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia alebo o uložení výchovného opatrenia.
- b) výchovných opatrení podľa § 12 ods. 1 písmena b) a d), výchovných opatrení, ktorými je uložená povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu, povinností uložených na zabezpečenie účelu výchovného opatrenia podľa osobitného predpisu alebo neodkladných opatrení, ktorými je uložená takáto povinnosť (ambulantná a/alebo terénna forma)
- c) vykonávanie opatrení na predchádzanie vzniku, prehĺbovania a opakovania:
 1. krízových situácií dieťaťa v prirodzenom rodinnom prostredí alebo náhradnom rodinnom prostredí,
 2. porúch psychického vývinu, fyzického vývinu alebo sociálneho vývinu dieťaťa z dôvodu problémov v prirodzenom rodinnom prostredí, náhradnom rodinnom prostredí, širšom sociálnom prostredí a v medziľudských vzťahoch

- d) špecializovaného programu na prechádzanie vzniku, prehĺbovania a opakovania krízových situácií dieťaťa, ktoré je obeťou trestného činu obchodovania s ľuďmi, dieťaťa týraného alebo sexuálne zneužívaného alebo na vykonávanie opatrení na overenie miery ohrozenia dieťaťa týraním, sexuálnym zneužívaním alebo inými činmi ohrozujúcimi jeho život, zdravie, priaznivý psychický vývin, fyzický vývin a sociálny vývin
- e) Resocializačný program – **Neposkytujeme**

d) Druh vykonávaných opatrení

Centrum vykonáva **opatrenia pobytovou formou** v zmysle § 46 Zákona 305/2005:

- vykonávanie opatrení pre dieťa na základe rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia a uloženia výchovného opatrenia,
- vykonávanie opatrení pre plnoletú fyzickú osobu, ktorou je mladý dospelý, po ukončení pobytového opatrenia súdu nadobudnutím plnoletosti dieťaťa.

Centrum vykonáva pobytové opatrenia súdu v

1. **samostatne usporiadaných skupinách** zriadených v rodinných domoch so samostatným stravovaním, hospodárením a vyčleneným rozpočtom, na špecializovaných samostatných skupinách s ustanovenou špecializáciou,
2. **špecializovaných samostatne usporiadaných skupinách** zriadených v hlavnej budove so samostatným stravovaním, hospodárením a vyčleneným rozpočtom, na špecializovaných samostatných skupinách s ustanovenou špecializáciou,
3. **profesionálnej náhradnej rodine**, ktorá poskytuje starostlivosť ustanovenému počtu detí v rodinnom dome alebo byte, ktorého je profesionálny náhradný rodič vlastníkom, spoluvlastníkom, nájomcom alebo spoločným nájomcom,
4. **v skupine so špecializovaným program (CAN syndróm)** so samostatným stravovaním, hospodárením a vyčleneným rozpočtom.

Centrum vykonáva **opatrenia ambulantnou alebo terénnou formou** podľa § 59 ods. 1 zákona č. 305/2005 Z. z. pre:

- dieťa na základe písomnej dohody s rodičom dieťaťa alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa, pre dieťa na základe požiadania dieťaťa,
- pre rodiča alebo osobu, ktorá sa osobne stará o dieťa,

- pre mladého dospelého poskytovaním sociálneho poradenstva po ukončení náhradnej starostlivosti.

Centrum vykonáva opatrenia ambulantnou alebo terénnou formou odbornými metódami podľa Zákona 305/2005 Z.z:

- podľa § 11 ods. 3 písm. b) bod 1 – odborné metódy na prispôsobenie sa novej situácií
- podľa § 11 ods. 3 písm. b) bod 2 - na úpravu rodinných a sociálnych pomerov,
- podľa § 11 ods. 3 písm. b) bod 2 – na podporu riešenia výchovných, sociálnych a iných problémov v rodine a v medziľudských vzťahoch
- podľa § 11 ods. 3 písm. b) bod 4 - na podporu obnovy alebo rozvoja rodičovských zručností,
- podľa § 11 ods. 3 písm. b) bod 4 – na zhodnotenie situácie dieťaťa a rodiny, posúdenie možností rodičov, ďalších príbuzných a iných blízkych osôb dieťaťa riešiť situáciu dieťaťa a rodiny na účely určenia miery ohrozenia dieťaťa
- podľa §73 ods. 6 písm. e) - na poskytovanie sociálneho poradenstva mladému dospelému po ukončení náhradnej starostlivosti.

Opatrenia na obmedzenie a odstraňovanie negatívnych vplyvov, ktoré ohrozujú psychický vývin, fyzický vývin a sociálny vývin dieťaťa a plnoletej fyzickej osoby sú vykonávané v prirodzenom rodinnom prostredí, otvorenom prostredí alebo v prostredí utvorenom a usporiadanom na výkon opatrení. Trvalý pobyt týchto klientov je vzdialený prioritne do 50 kilometrov od adresy centra.

e) Forma vykonávania opatrení podľa § 45 ods. 4 zákona

V súčasnosti centrum vykonáva pobytovú aj ambulantnú formu podľa § 45 ods. 4 na základe rozhodnutia súdu o neodkladnom opatrení, rozhodnutia súdu o výchovnom opatrení a rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti:

- pobytovou formou
- ambulantnou formou
- terénnou formou

f) Opis cieľovej skupiny centra

Centrum prijíma do svojej starostlivosti dieťa a mladého dospelého od narodenia až do dosiahnutia plnoletosti, najdlhšie do 25. roku veku života, ak sa sústavne pripravuje na povolanie. Podľa § 55 ods. 4 zákona č. 305/2005 Z. z. sa dĺžka pobytu môže predĺžiť najviac o 24 mesiacov.

Centrum poskytuje starostlivosť **pobytovou formou:**

- **dieťaťu na základe:**
 1. dohody s rodičom alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa,
 2. požiadanie dieťaťa,
 3. rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia a o uložení výchovného opatrenia
- **plnoletej fyzickej osoby:**
 1. podľa § 45, Zákona č. 305/2005 Z.z., ktorou je mladý dospelý, po ukončení pobytového opatrenia súdu nadobudnutím plnoletosti dieťaťa.

Centrum vykonáva opatrenia **ambulantnou a terénnou formou:**

- **dieťaťu:**
 1. na základe písomnej dohody s rodičom dieťaťa alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa,
 2. základe rozhodnutia súdu alebo orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately o uložení ambulantného výchovného opatrenia, a ak je to účelom ambulantného výchovného opatrenia, tak aj rodiča dieťaťa alebo osobu, ktorá sa osobne stará o dieťa,
 3. základe písomnej dohody s centrom, v ktorom je dieťa umiestnené na účel vykonávania pobytového opatrenia súdu, alebo
 4. na požiadanie dieťaťa,
- **rodičovi alebo osobe, ktorá sa osobne stará o dieťa,**
- **mladému dospelému po ukončení náhradnej starostlivosti.**

Centrum prijíma **do samostatnej skupiny a PNR** deti a mladých dospelých, ktorých zdravotný stav nevyžaduje ošetrovateľskú starostlivosť (prípadne po zvážení odborného tímu centra aj deti s opatrovateľskou starostlivosťou).

Centrum prijíma do **ŠSS s ošetrovateľskou starostlivosťou** deti a mladých dospelých, ktorých zdravotný stav vyžaduje osobitnú špecializovanú starostlivosť pobytovou formou v ŠSS na základe sociálnej a lekárskej správy, v ktorej je uvedené, že dieťa alebo mladý dospelý vzhľadom k celkovému zdravotnému stavu vyžaduje nepretržitú ošetrovateľskú starostlivosť. Tieto správy sú centru predložené pred prijatím dieťaťa a mladého dospelého do ŠSS.

Centrum prijíma do **ŠSS s opatrovateľskou starostlivosťou** deti a mladých dospelých, ktorých zdravotný a mentálny stav vyžaduje osobitnú starostlivosť pobytovou formou a neumožňuje pobyt na samostatnej skupine.

g) Dôvody vylučujúce vykonávanie opatrení v centre

Z dôvodu personálneho, priestorového a odborného zabezpečenia nepracujeme s deťmi s poruchami správania v dôsledku závislostí, deťmi s duševnými poruchami, maloletými matkami s deťmi.

Centrum nevykonáva ani opatrenia pobytovou formou **tehotnej žene a žene po pôrode a jej dieťaťu** (podľa § 46 ods.1 písm. c) zákona č. 305/2005 Z.z.) a **resocializačný program** (podľa § 45 ods.1 písm. e) zákona č. 305/2005 Z.z.).

Centrum so súhlasom orgánu SPODaSK ukončí vykonávanie opatrení, ak rodič dieťaťa alebo jeho ďalší príbuzní, budú počas vykonávania opatrení ambulantnou alebo terénnou formou pod vplyvom alkoholu, agresívni, prípadne bezdôvodne sa nebudú podieľať na spolupráci. Centrum nebude vykonávať opatrenia v prípade chýbajúcich personálnych kapacít pre výkon opatrení ambulantnej alebo terénnej formy.

h) Celkový počet miest v centre

Centrum pre deti a rodiny Sečovce, má Ústredím PSVaR k 01.01.2024 schválenú nasledovnú štruktúru:

Počet miest pri vykonávaní opatrení pobytovou formou:

Celková kapacita CDR Sečovce	99
1 samostatne usporiadaná skupina	10
4 špecializované samostatné skupiny s ošetrovateľskou starostlivosťou	32
2 špecializované samostatné skupiny s opatrovateľskou starostlivosťou	16
1 samostatne usporiadaná skupina so špecializovaným programom	10
1 skupina pre mladých dospelých	3
15 profesionálnych náhradných rodín	28

i) Opis vnútorných a vonkajších priestorov centra

AREÁL – pozostáva zo **samostatnej budovy Centra pre deti a rodiny**, z vonkajších priestorov, predného dvora s altánkom, zadného dvora s asfaltovým povrchom so samostatne umiestnenými garážami a skladmi, záhradou s trávnatým porastom a prístreškom určeným pre deti a **budovy 7. samostatnej špecializovanej skupiny s ošetrovateľskou starostlivosťou**.

- **Kmeňová budova Centra pre deti a rodiny Sečovce**

PRÍZEMIE - kmeňová budova Centra je situovaná na ulici Štúrová 535/2 Sečovce. V prízemí kmeňovej budovy je umiestnená administratívna časť – ekonomický úsek, CPPR, odborný tím, multifunkčná miestnosť, terapeutická miestnosť, rehabilitačná miestnosť, Snoezelen a priestor pre ambulantnú formu práce s biologickou rodinou alebo so žiadateľmi o NRS. Vstupnú časť prízemnia tvorí chodba a prijímacia interakčná miestnosť pre deti, návštevy rôznych inštitúcií. Na prízemí kmeňovej budovy je zároveň aj stravovacia prevádzka, ktorá sa skladá z mliečnej kuchyne a kuchyne. Na prízemí je aj kúpeľná, WC pre deti a WC pre personál.

SUTERÉN - v suteréne kmeňovej budovy je umiestnená: kotolňa, dielňa č. 1, dielňa č. 2, sklad pre 1,2,3 a 4.ŠUSS, výt'ah, WC pre personál pri kotolni pre mužov a ženy, priestor na výchovu a vzdelávanie detí z opatrovateľských a ošetrovateľských skupín, kde výchovu a vzdelávanie realizujú špeciálni pedagógovia ŠZŠ v Sečovciach. V suteréne sa ďalej nachádza registrátorne stredisko, šatne pre personál, súčasťou šatní je WC a dve sprchy.

POSCHODIE - na prvom poschodí kmeňovej budovy sú umiestnené **3 špecializované samostatne usporiadané skupiny s ošetrovateľskou starostlivosťou**. Každá skupina má zabezpečené v zmysle prevádzkového poriadku schválené hygienou všetky potrebné náležitosti na výkon činností.

- **Dispozičné členenie a priestorové usporiadanie 1. ŠSUS**

Dve izby pre deti sú vybavené nábytkom podľa veku a stavu detí – detské postelky, prebaľovací pult, murovaná vanička, skrinky, skrine. Dlážka je pokrytá PVC krytinou, okná sú plastové s priamym vetraním a žalúziami. V každej miestnosti, ktorá má umývadlo s odtokom a tečúcou teplou a studenou vodou, sú zabezpečené mydlá, dezinfekčné prostriedky, jednorazové utierky a koše.

Izolačná miestnosť, ktorá prešla kompletnou rekonštrukcou v mesiaci február 2023. Je určená pre prípad potreby izolácie dieťaťa pri prepuknutí infekčného ochorenia. Steny izolačnej izby sú svetlé. Podlaha je pokrytá PVC krytinou, je ľahko umývateľná, dekontaminovateľná, odoláva umývaniu namokro, chemickým vplyvom a mechanickým vplyvom a nepodporuje vznik statickej elektriny. Nábytok a ostatné zriaďovacie predmety majú ľahko umývateľnú a dekontaminovateľnú povrchovú úpravu. V izbe sa nachádza murovaná vanička s prívodom tečúcej studenej pitnej vody a teplej vody, dávkovač na mydlo a uzatvorený box na jednorazové utierky na ruky, dávkovače na alkoholové tekuté dezinfekčné prostriedky, uzatvorená odpadová nádoba na komunálny odpad ovládaná nožným pedálom, kontajnerom na biologický odpad a na použitú bielizeň.

Herňa s dlážkou pokrytou kobercom, skrinkami a poličkami na hračky. Vetranie je priame oknami, svetlo priame aj umelé.

Kúpeľňa s WC pre deti, ktorá je vybavená zabudovanou vaňou, WC pre deti a odkladacou skrinkou s umývadlom. Súčasťou kúpeľne je práčka a sušička, určená na pranie detskej bielizne.

WC pre personál – je vybavená s dvomi toaletami, jedným umývadlom a sprchovacím kútom pre zamestnancov. Súčasťou miestnosti je výlevka a vstavaná skriňa určená na odkladanie čistiacich a dezinfekčných prostriedkov

Kuchynka – slúžiaca ako výtlačňa mliečnej a batolivej mixovanej stravy, ďalej je určená na dávkovanie a prípadné ohriatie stravy pre deti, na prípravu čaju a nápojov pre deti, riedenie liekov. Je vybavená pultom na manipuláciu so stravou, pultom na prípravu liekov, kuchynskou linkou, chladničkou pre personál, chladničkou na liečivá, mikrovlnou rúrou, rýchlovarnou kanvicou, umývadlom pre personál a dvojrezom, ktorý slúži na čistenie

a dezinfekciu janetových striekačiek a oplachovanie kojeneckých fliaš od mliečnej stravy.

Miestnosť pre personál je vybavená kancelárskym nábytkom, IT technikou, tlačiarňou, skriňou na spisy, sedacou súpravou, stolíkom, a umývadlom.

Kancelária koordinátora ošetrovateľskej starostlivosti o deti - vybavená kancelárskym nábytkom, IT technikou, tlačiarňou, skriňou na spisy, kreslami, stolíkom, a umývadlom

Miestnosť s uzatvorenou šachtou používanou na sústred'ovanie použitého šatstva. Sú v nej umiestnené koše na špinavú bielizeň a pomôcky na upratovanie.

Chodba, na ktorej je telefón, kreslá a stolík, na dlážke je PVC krytina. Osvetlenie je priame aj umelé. Vetranie je priame prostredníctvom plastových okien so zabezpečovacími kľúčkami.

- **Dispozičné riešenie a priestorové usporiadanie 2.ŠSUS**

Tri izby detí vybavených nábytkom – polohovacia posteľ, detské postieľky, kovová posteľ, prebaľovací pult, murovaná vanička, umývadlo, skrine. Dlážky sú pokryté PVC krytinou. Okná sú plastové s priamym vetraním a špeciálnymi kľúčkami na uzamykanie. V každej miestnosti, ktorá má umývadlo s odtokom a tečúcou teplou a studenou vodou, sú zabezpečené mydlá, dezinfekčné prostriedky, jednorazové utierky a koše.

Jedna miestnosť na manipuláciu s čistou bielizňou

Bezbariérová kúpeľňa s WC a polohovateľným lôžkom na kúpanie imobilných detí

Jedáleň pre imobilné deti. Je vybavená stolom, pri ktorom stolujú deti na invalidných vozíkoch, umývadlom s odtokom a tečúcou teplou a studenou vodou, pri ktorom je zabezpečené mydlo, dezinfekčné prostriedky, jednorazové utierky a kôš. Na dlážke je PVC krytina, osvetlenie je prirodzené aj umelé.

Denná miestnosť pre zamestnancov skupiny vybavená písacím stolom s PC a tlačiarňou, kancelárskou stoličkou, skriňou na spisy, liekovou skriňou, sedacou súpravou a stolíkom, televíziou a rádiom. Na dlážke je PVC krytina a koberec.

Herňa je určená pre mobilné aj imobilné deti na invalidných vozíkoch, zariadená policovým systémom na ukladanie hračiek a pomôcok na edukáciu, detským stolíkom na výchovnú prácu, sedačkou, televíziou a CD prehrávačom s rádiom. Osvetlenie je priame aj umelé, vetranie plastovými oknami so zabezpečovacími kľúčkami. Na zemi je PVC krytina a koberec.

Vstup do kabíny výt'ahu na 2. ŠSUS.

- **Dispozičné riešenie a priestorové usporiadanie 3. ŠSUS**

Tri izby detí vybavené účelovým nábytkom podľa veku a zdravotného stavu detí – detské

postelky, prebaľovacím pultom, liekovou skriňou, skriňou na oblečenie pre deti, zabudovanou vaničkou. Dlážka je pokrytá PVC krytinou, okná sú plastové s priamym vetraním a žalúziami.

Izba sestier, slúžiaca ako výdajňa mliečnej a batolivej mixovanej stravy, ďalej je určená na dávkovanie a prípadné ohriatie stravy pre deti, na prípravu čaju a nápojov pre deti, riedenie liekov. Je vybavená pultom na manipuláciu so stravou, pultom na prípravu liekov, kuchynskou linkou, chladničkou s mrazničkou, mikrovlnou rúrou, rýchlovarnou kanvicou, dvojdrezom, ktorý slúži na čistenie a dezinfekciu janetových striekačiek a oplachovanie kojeneckých fliaš od mliečnej stravy. Izba sestier je vybavená, skriňou na spisy, stolíkom a dvojsedačkou. V každej miestnosti, ktorá má umývadlo s odtokom a tečúcou teplou a studenou vodou, sú zabezpečené mydlá, dezinfekčné prostriedky, jednorazové utierky a koše.

Miestnosť na manipuláciu so špinavou bielizňou, ktorá slúži na triedenie, pranie, sušenie bielizne. Je vybavená pračkami, sušičkami a umývadlom s odtokom a tečúcou teplou a studenou vodou.

WC pre personál s umývadlom.

Chodba s vytvoreným kútkom pre administratívnu činnosť sestier, v ktorej je PC zostava, tlačiareň, kancelárske kreslo, kancelársky nábytok, na dlážke je PVC krytina. Osvetlenie je umelé.

Miestnosť na manipuláciu s čistou bielizňou pre všetky skupiny.

- **Dispozičné riešenie a priestorové usporiadanie 4. ŠSUS**

Vstupný priestor obsahuje šatníkovú stenu, jednoduchú trojdverovú skriňu na uloženie obuvi, zvrškov a vešiakovú stenu.

Kuchyňa slúži na varenie, podávanie a servírovanie jedál. Je vybavená veľkým stolom a stoličkami, kuchynskou linkou, elektrospotrebičmi, kuchynskými potrebami. Súčasťou kuchyne je špajza, ktorá slúži ako úložný priestor bežnej potreby.

Obývacia izba sa využíva na spoločenské aktivity v rámci voľného času detí, k prijímaniu osobných návštev detí. Je vybavená sedacou súpravou, konferenčným stolíkom, obývacou stenou, TV prijímačom.

Tri izby detí slúžia ako ubytovací priestor pre deti. Izby sú vybavené posteľami, komodami, skriňami.

Herňa s knižným kútikom Panta Rhei – je vybavená pohovkou, konferenčným stolíkom, skriňou a s knižnými regálmi. Využíva sa na terapeutické sedenia, relax, bazálnu stimuláciu, edukáciu, aj na čítanie kníh.

Izba vychovávateľov slúži na plnenie si predpísaných administratívnych povinností zamestnancov. Izba je vybavená dvomi kancelárskymi stoličkami, jedným písacím stolom, počítačmi a tlačiarňou. Ďalej sa v izbe nachádza pohovka, skriňa s pracovnými, školskými a kancelárskymi pomôckami, hospodárska agenda a ďalšia dokumentácia 4 . ŠSUS. a lekárničkou s predpísaným obsahom prvej pomoci.

WC a kúpeľňa pre deti je bezbariérová a je vybavená bezbariérovou toaletou, umývadlom, sprchovacím kútom a zabudovanou vaňou.

WC a kúpeľňa pre personál je vybavená toaletou, umývadlom a sprchou.

Čistiaca miestnosť s výlevkou slúžia na uloženie čistiacich prostriedkov a odstránenie tekutého odpadu po čistení.

Miestnosť na manipuláciu s bielizňou slúži na pranie špinavej bielizne, je vybavená pračkou a regálmi na pracie prostriedky.

- **Funkčné členenie samostatne usporiadanej skupiny- rodinného domu Trebišov**

Vstupný priestor obsahuje šatníkovú stenu, jednoduchú trojdvierovú skriňu na uloženie obuvi a zvrškov. Zrkadlovú stenu s príručnou zásuvkou na úpravu detí pred odchodom.

Obytnú časť pre deti tvoria 4 izby, ktoré sú z dôvodu umiestňovania súrodeneckých skupín a rôznorodosti pohlavia zabezpečené dvojlôžkom- 2 izby a trojlôžkom- 2 izby. V izbách sú okrem postelí písacie stolíky a skrine s dostatočným úložným priestorom. Podlahy sú pokryté protišmykovým gumolitom.

Spoločenská miestnosť je vybavená obývacou stenou, konferenčným stolíkom, sedacou súpravou. Slúži pre spoločenské aktivity v rámci voľného času detí, k prijímaniu osobných návštev detí, ako aj k plánovaným aktivitám.

Miestnosť pre zamestnancov slúži na výchovné zamestnania detí a na plnenie si predpísaných administratívnych povinností zamestnancov. V miestnosti je umiestnená organizačná vstavaná skriňa s pracovnými, školskými a kancelárskymi pomôckami. V tejto organizačnej skrini sa nachádza obmedzený archív na študijné pomôcky, knihy života, IPROD, osobných kariet, hospodárskej agendy a ďalšej povinnej dokumentácie Rodinného domu. Uzamykateľná skrinka s pokladňou na finančné prostriedky, písací stôl s kompletne vybaveným PC, 2 x tlačiareň, lekárnička s predpísaným obsahom prvej pomoci.

Kuchyňa a jedálenská časť je vybavená dvoma veľkými stolmi a stoličkami, kuchynskou linkou s elektrospotrebičmi, kuchynskými potrebami. Súčasťou jedálenskej časti je oddychová a relaxačná zóna, ktorá slúži k oddychu detí počas prípravy jedla, prípravy na vyučovanie. Obsahuje spoločenské hry, malú obývaciu stenu vybavenú TV prijímačom, hifi vežou, DVD prijímačom. V tejto časti kuchyne sa nachádzajú 2 ks postelí uložené v type sedačky.

Chodba s vytvoreným knižným kútikom Panta Rhei - - je vybavená 2x kreslami s knižnými regálmi, edukačné pomôcky a interaktívne hry. Využíva sa na terapeutické sedenia, relax, bazálnu stimuláciu, edukáciu, aj na čítanie kníh.

- **Funkčné členenie samostatne usporiadanej skupiny pre mladých dospelých RD Trebišov**

Skupina pre mladých dospelých je zriadená na prízemí rodinného domu s východom do záhrady. Obytná časť rodinného domu určená pre mladých dospelých je po čiastočnej rekonštrukcii, zariadená potrebným nábytkom. Vstup do samostatnej skupiny je zo zadnej časti domu z dvora. Pri vstupe sa nachádza priestor kuchyne, vybavený elektrospotrebičmi vrátane zabudovanej práčky. Ďalej sa tu nachádza upravený priestor kúpeľne spojenej s toaletou, oddelenej od kuchynskej časti pevnou zástenou s odsúvacími dvermi. V ďalších priestoroch sa nachádza sušička a regál na uskladnenie drogistického tovaru a sezónneho oblečenia. Vstup do tejto časti je z chodby, opatrený dvermi. Z chodby vedie ďalej vstup do izby pre mladých dospelých, zriadenej účelovým nábytkom. Nachádzajú sa tu 3 (tri) posteľe, obývacia stena, televízor, wifi pripojenie, počítačový stolík, nočné stolíky pri posteli. Podlaha je pokrytá gumovou podlahou a kvôli zvýšeniu pohodlia aj kobercom .

Chodba skupiny pre mladých dospelých je vybavená prechodovými dvermi, slúžiacie na vstup do samostatne usporiadanej skupiny – rodinného domu.

Garáž slúži z bezpečnostných dôvodov na odkladanie bicyklov, záhradkárskych potrieb, náradia, kolieskových a ľadových korčulí, športového náradia a náčinia. Jeho podlaha je betónová s pokrytím kobercových materiálov.

- **Funkčné členenie samostatne usporiadanej skupiny- špecializovanej samostatnej skupiny s opatrovateľskou starostlivosťou - rodinného domu Milhostov**

Vstupný priestor obsahuje šatníkovú stenu, vešiak a topánkovník. a schodisko, ktoré vedie na prvé nadzemné podlažie ktoré je vybavené stoličkovým výťahom, slúžiacim na presun imobilných detí s ťažkým zdravotným postihnutím, vyžadujúce opatrovateľskú starostlivosť.

Kuchyňa a jedáleň je vybavená jedným veľkým stolom a stoličkami, kuchynskou linkou s elektrospotrebičmi, kuchynskými potrebami. Súčasťou jedálenskej časti je oddychová a relaxačná zóna, tvorená gaučom, ktorá slúži k oddychu detí počas prípravy jedla, komunity detí, edukácie, hram prispôsobeným veku a zdravotného stavu detí.

Spoločenská miestnosť je vybavená obývacou stenou, konferenčným stolíkom, sedacou súpravou a televízorom. Slúži pre spoločenské aktivity v rámci voľného času detí, k prijímaniu osobných návštev detí, ako aj k plánovaným aktivitám.

Miestnosť pre zamestnancov je vybavená skriňou na zakladače, uzamykacími skrinkami, gaučom, dvoma písacími stolmi a stoličkami, dvomi tlačiarňami a lekárničkou s predpísaným obsahom prvej pomoci. Miestnosť pre zamestnancov skupiny slúži na výkon administratívnych činností.

4 detské izby, ktoré sú zabezpečené posteľami, stoličkami a skriňami s dostatočným úložným priestorom. Podlahy sú pokryté protišmykovým gumolitom, kobercom. Izby sú vybavené polohovacou posteľou s kolieskami, kovovou posteľou pre staršie deti, detskými postieľkami pre malé deti a váľandami pre väčšie deti.

Kúpeľňa na prvom poschodí je po úplnej rekonštrukcii, vybavená bezbariérovou na jednoduchšiu a bezpečnú manipuláciu s ťažko zdravotne postihnutými deťmi, ktoré sú imobilné alebo čiastočne mobilné vyžadujúce opatrovateľskú starostlivosť.

Hospodárska budova slúži z bezpečnostných dôvodov na odkladanie bicyklov, záhradkárskych potrieb, športového náradia a náčinia. Jeho podlaha je betónová.

- **Dispozičné členenie a vybavenie skupiny so 7.ŠSUS**

Denná miestnosť je rozlohou najväčšou miestnosťou skupiny. Využíva sa na spoločenské aktivity v rámci voľného času detí. Je vybavená obývacou stenou, konferenčným stolíkom, sedacou súpravou, televízorom, rádiom a kobercami. Súčasťou tejto miestnosti je jedálenská časť s veľkým jedálenským stolom, stoličkami, kuchynskou linkou a elektrospotrebičmi.

Tri izby detí slúžia ako ubytovací priestor pre deti. Izby sú vybavené posteľami, skriňami, stoličkami, písacími stolíkmi, kobercami, hračkami a detskými knihami.

Denná miestnosť pre zamestnancov skupiny slúži na plnenie si predpísaných administratívnych povinností. Je zariadená kancelárskym nábytkom, skriňou na spisy, skriňou na zavesenie šatstva (kabátov), písacím stolom s PC, kancelárskou stoličkou, kreslami a dreveným vešiakom.

WC a kúpeľňa pre deti je vybavená sprchovacím kútom so sprchovacím závesom, toaletou, zabudovanou vaničkou, prebaľovacím pultom, plastovými košmi na použité šatstvo, skrinkami, vešiakmi na uteráky a zrkadlom.

Kuchynka – slúžiaca ako výdajňa mliečnej a batolivej mixovanej stravy. Je vybavená kuchynskou linkou, elektrospotrebičmi, kuchynskými potrebami.

WC pre personál – je vybavená toaletou a umývadlom.

Ambulantná časť má dve miestnosti, ktoré sú zariadené kancelárskym nábytkom, písacími stolmi, kancelárskymi stoličkami, sedacou súpravou a konferenčným stolíkom a WC zariadením s umývadlom pre zamestnancov.

Terapeutická miestnosť spojená s knižným kútikom Panta Rhei je určená na individuálnu terapeutickú činnosť, relax, edukáciu i bazálnu stimuláciu. Nachádzajú sa v nej knižné regály, terapeutické pomôcky, 2x pohovky, 3x taburetky, koberec, dekoračné závesy a Fly sky (datový projektor – učenie hrou)

Sklad - sa nachádza v zadnej časti budovy. Je zariadený regálmi. Podlaha je betónová. Slúži na odkladanie náčinia, náradia.

j) Počet zamestnancov centra, štruktúra pracovných miest s uvedením dosiahnutého vzdelania zamestnancov

V zmysle platnej organizačnej štruktúry ku dňu 01.01.2024 je v Centre schválených 96 úväzkov.

Štatutárnym orgánom centra je riaditeľ s VŠ vzdelaním III. stupňa.

V priamej riadiacej pôsobnosti riaditeľa centra sú:

- Vedúca ekonomicko – prevádzkového úseku – ekonóm s VŠ vzdelaním II. stupňa
- Vedúca úseku starostlivosti o deti – soc. pracovník s VŠ vzdelaním II. stupňa

Ekonomicko-prevádzkoví zamestnanci centra:

Pracovná pozícia	Počet úväzkov	Vzdelanie			
		ÚSO	I. VŠ	II. VŠ	III. VŠ
ekonóm – účtovník	1			1	
Samostatný odborný referent	1			1	
Samostatný odborný referent	1			1	
Vodič	1	1			
Vodič – údržbár	1	1			

Počet a štruktúra zamestnancov priameho kontaktu a zamestnancov odborného tímu:

Pracovná pozícia	Počet úväzkov	SO	Vzdelanie			
			ÚSO	I. VŠ	II. VŠ	III. VŠ
Sociálny pracovník	2				2	
Psychológ	2					1
Koordinátor ošetrovateľskej starostlivosti o deti - sestra	1				1	
Odborný zamestnanec vykonávajúci metódy fyzioterapie	1		1			
Sestra	19		15	3	1	
Vychovávateľ	8		1		7	
Pomocný vychovávateľ	17	7	7	1	2	
Pomocný vychovávateľ s EA	4		4			
Zdravotnícky asistent	1		1			
Opatrovateľ	1		1			

Odborný tím k 1. skupine so špecializovaným programom v zložení:

Pracovná pozícia	Počet úväzkov	Vzdelanie			
		SO	ÚSO	I. VŠ	II. VŠ
Sociálny pracovník	1				1
Psychológ	1				1
Špeciálny pedagóg	1				1

Zloženie zamestnancov 1. skupiny so špecializovaným programom

Pracovná pozícia	Počet úväzkov	Vzdelanie			
		SO	ÚSO	I. VŠ	II. VŠ
Koordinátor/sociálny pedagóg	1				1
Vychovávateľ	3				3
Špeciálny pedagóg	1				1

Počet a štruktúra zamestnancov centra podpory profesionálnych náhradných rodičov

Pracovná pozícia	Počet úväzkov	Vzdelanie			
		SO	ÚSO	I. VŠ	II. VŠ
Koordinátor/sociálny pracovník	1				1
Psychológ	1				1
Špeciálny pedagóg	1				1
Profesionálny náhradný rodič	15	5	7	0	2

Národný projekt – Rozvoj výkonu opatrení SPODaSK – Ambulantná a terénna forma

Pracovná pozícia	Počet úväzkov	Vzdelanie			
		SO	ÚSO	I. VŠ	II. VŠ
Sociálna pracovník/asistent sociálnej práce	4				3
Psychológ	2				1
PK/RK/Iné metódy	1				

Pracovná pozícia psychológa, psychológa AF/TF, sociálneho pracovníka AF/TF, PK/RK/Iné metódy a profesionálneho náhradného rodiča neobsadená.

Odborné služby externých subjektov

Centrum aktívne spolupracuje so všetkými školskými zariadeniami, ktoré naše deti navštevujú. Ďalej spolupracuje s rôznymi organizáciami a subjektmi, ktorých si prizýva k spolupráci podľa potreby:

- Centru poradenstva a prevencie Trebišov
- Centrum osobnostného rozvoja detí a dospelých, Košice
- Ambulancia detskej psychiatrie Trebišov
- Ambulancia klinického psychológa Trebišov
- Ambulancia klinického psychológa Košice
- Psychiatrická nemocnica Michalovce
- Detská psychiatrická liečebňa Hraň
- Domov na pol ceste Prešov
- Domov na pol ceste Košice (Dorka)
- ÚPSVaR Trebišov
- Polícia Trebišov
- Špecializované odborné ambulancie

k) Opis spôsobu oboznámenia detí, rodičov a iných fyzických osôb s program centra

Program centra je zverejnený na webovej stránke Centra www.cdrsecovce.edupage.org, na informačnej tabuli v kmeňovej budove CDR Sečovce, informačnej tabuli vo všetkých samostatne usporiadaných skupinách centra, v kancelárii sociálnych pracovníkov a v kancelárii vedúcej úseku starostlivosti o dieťa. Mal detí, rodičia a iné fyzické osoby, pre ktoré sú vykonávané opatrenia v našom centre, sú s programom ústne oboznamovaní a je im vysvetlený pri prvom osobnom kontakte s pracovníkmi centra a to primerane veku a mentálnej úrovni.

Celý proces prijatia dieťaťa je prispôbený individuálnym potrebám a prežívaniu dieťaťa. Cieľom práce centra je najlepší záujem dieťaťa a jeho potreby.

Sociálny pracovník po príchode dieťaťa do centra - rodičom pri prijatí dieťaťa do Centra, resp. pri ich najbližšej osobnej návšteve v centre, priamym kontaktom poskytne informačné poradenstvo, ktorého obsahom je:

- predstavenie centra: adresa, poskytnutie kontaktných telefónnych čísel centra a zamestnancov, ktorí budú zabezpečovať starostlivosť o dieťa
- poskytnutie informácií o možnostiach a podmienkach stretávania sa s dieťaťom priamo v centre alebo mimo centra (vychádzky s dieťaťom)
- poskytnutie informácií o možnostiach návštev dieťaťa v domácom prostredí rodiny (alebo širšej rodiny), vysvetlenie podmienok na pobyt dieťaťa mimo centra, o príspevku na stravu dieťaťa
- poskytnutie sociálneho poradenstva
- získanie všetkých dostupných informácií o členoch blízkej a širšej rodiny

Psychológ po príchode dieťaťa do centra:

- nadviaže priamy kontakt s dieťaťom
- následne je realizovaná psychologická intervencia do 48 hodín, pričom psychologická intervencia zahŕňa rôzne formy pomoci vzhľadom na vek a závažnosť postihnutia dieťaťa
- sprevádza dieťa v adaptačnom procese
- po príchode dieťaťa do zariadenia, psychológ sleduje adaptačný proces dieťaťa a začiatkom nasledujúceho kalendárneho mesiaca vypracuje hlavné úlohy psychologickéj činnosti, ktoré sú súčasťou IPROD-u
- do troch mesiacov od umiestnenia dieťaťa realizuje psychológ vstupnú psychodiagnostiku

Špeciálny pedagóg po príchode dieťaťa do centra:

- nadviaže priamy kontakt s dieťaťom,
- vhodnou formou informuje dieťa o zariadení, v ktorom sa nachádza a najmä o skupine, v ktorej bude dieťa umiestnené
- oboznamuje ho s prostredím skupiny, sprevádzajúcim personálom
- zoznamuje dieťa s novým školským zariadením a pedagógmi školy
- pomáha dieťaťu v procese adaptácie
- na základe individuálnych výchovno-vzdelávacích potrieb detí navrhuje frekvenciu stretávania sa

- ponúka dieťaťu možnosť vzájomného stretnutia v prípade akejkoľvek jeho potreby

Koordinátor ošetrovateľskej starostlivosti o deti po príchode dieťaťa do centra:

- nadviaže priamy kontakt s dieťaťom,
- vhodnou formou informuje dieťa o zariadení, v ktorom sa nachádza a najmä o skupine, v ktorej bude dieťa umiestnené, o zdravotných úkonoch, ktoré mu budú poskytované
- oboznamuje ho s prostredím skupiny, sprevádzajúcim personálom
- do jedného mesiaca vypracúva zdravotnú diagnostiku dieťaťa, zameranú na potrebné vyšetrenia

Vychovávateľ/PR v deň príchodu dieťaťa do centra:

- nadviaže priamy kontakt s dieťaťom
- zoznamuje dieťa s miestom, kde bude mať dieťa súkromie a s ostatnými deťmi zo skupiny
- oboznamuje dieťa s režimom a pravidlami na skupine
- informuje dieťa o odmenách za dodržiavanie a o strate výhod za nedodržiavanie dohodnutých pravidiel
- poskytuje dieťaťu informácie o možnostiach kontaktu s pracovníkmi centra, ktorí sa budú podieľať na jeho starostlivosti
- poskytuje informácie o možnostiach a spôsoboch kontaktovania sa a stretávania sa s rodinou a inými blízkymi osobami

l) Opis odborných metód práce s dieťaťom, jeho rodinou a iných plnoletých fyzických osôb

Odborné metódy sociálneho pracovníka

- zabezpečuje komunikáciu so širokou rodinou dieťaťa a všetkými partnermi, ktorí sa zúčastňujú alebo môžu zúčastniť na pomoci rodine, plánuje, spolupracuje a realizuje so zamestnancami priameho kontaktu komunikáciu dieťaťa s biologickou rodinou
- vedie spisovú dokumentáciu dieťaťa
- koordinuje tvorbu a vyhodnocovanie individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa
- ako koordinátor IPROD-u dohliada na zabezpečenie starostlivosti o dieťa v centre v súlade s právami a právom chránenými záujmami dieťaťa

- vedie individuálne rozhovory s dieťaťom
- poskytuje sociálne poradenstvo dieťaťu, biologickým rodičom, príbuzným – širšej rodine, profesionálnym náhradným rodičom, žiadateľom o náhradnú rodinnú starostlivosť
- poskytujú sociálnu intervenciu pri riešení sociálnych problémov rodiny dieťaťa
- poskytuje krízovú intervenciu, v snahe minimalizovať ohrozenie klienta, objaviť a posilniť jeho schopnosti vyrovnávať sa s problémami
- poskytuje odbornú pomoc profesionálnemu náhradnému rodičovi /PnR/
- zabezpečuje kontakt PnR so zariadením
- zabezpečuje supervíziu a interné alebo externé vzdelávanie profesionálnemu náhradnému rodičovi
- využíva ďalšie metódy na získavanie informácií o dieťati a jeho rodine - prípadová štúdia a kazuistika, prípadová konferencia, sociálna diagnostika (rodinná anamnéza, genogram, ekomapa), individuálny rozhovor (informačný a poradenský), návšteva v BR, práca s biologickou rodinou v procese sanácie, pozorovanie
- zber a analýza údajov
- sociálna terapia a rozbor problémovej situácie

Odborné metódy psychológa

- psychologická intervencia
- psychologické poradenstvo s dôrazom na podporu, stabilizáciu dieťaťa a skríning momentálneho emocionálneho stavu
- skríning psychického a emočného stavu
- odborná psychologická diagnostika – vstupná, opakovaná
- periodická odborná psychodiagnostika – len u detí do 3 rokov veku – cieľom je skríning psychomotorického vývinu dieťaťa
- psychologické poradenstvo
- individuálna psychoterapia
- multisenzorická stimulácia, prvky bazálnej stimulácie, relaxácie
- psychologické poradenstvo pre biologických rodičov a príbuzných, náhradných rodičov - psychologické poradenstvo s profesionálnymi rodinami
- psychologické poradenstvo s mladými dospelými
- konzultačno - poradenská činnosť pre zamestnancov centra

Psychológ v rámci skupinovej psychologickej práce môže používať tieto metódy: - Preventívne programy - Sociálno-psychologické výcviky (SPV) - Rodinné a párové poradenstvo.

Odborné metódy špeciálneho pedagóga

- špeciálnopedagogická diagnostika a rediagnostika
- špeciálno pedagogické poradenstvo, konzultácie a metodická činnosť
- špeciálnopedagogická intervencia prostredníctvom výchovnej rehabilitácie, špeciálna edukácia, korekcia, reedukácia, kompenzácia
- depistáž – včasná detekcia a intervencia problémov detí so zdravotným postihnutím a vývinovými poruchami
- prevencia a osвета
- predchádzanie vzniku porúch fyzického, psychického, výchovnovzdelávacieho a sociálneho vývinu
- terapie alebo ich prvky – muzikoterpia, arteterapia, biblioterapia, dramaterapia, ergoterapia, hrová, činnosťná terapia, psychomotorická stimulácia, hipoterapia, canisterapia, aromaterapia, snoezelen – biely, vodný, farebný
- spolupráca, konzultácia so školami a školskými zariadeniami (MŠ, ZŠ, ŠZŠ, SŠ, CŠPP, LVS, RC, DC)

Odborné metódy zdravotnej sestry

- ošetrovateľské úkony v zmysle štandardov práce
- odborné metódy polohovania
- techniky bazálnej stimulácie
- orofaciálna stimulácia
- spolupráca s odborným tímom
- odborné semináre a kreditové vzdelávanie sestier

Odborné pedagogické metódy vychovávateľov

- individuálny prístup k dieťaťu (diagnostikovanie a napĺňanie potrieb dieťaťa, vytváranie bezpečného prostredia pre dieťa, podpora kontaktov dieťaťa s biologickou rodinou a blízkymi osobami, výchova a vzdelávanie dieťaťa, príprava dieťaťa na budúcnosť, osamostatnenie sa, zdravotná starostlivosť)
- skupinová práca s deťmi

- vedenie pedagogickej dokumentácie
- účasť na prípadových konferenciách
- výchovné poradenstvo
- preventívne aktivity
- konzultácie (poskytnúť rodičom, iným príbuzným, pedagógom v školách....)
- krízová intervencia
- metódy povzbudzovania, názorové, verbálne, činnostno-praktické, metóda príkladu, objasňovania, presvedčovania, vysvetľovania, cvičenia a navykania, zhodnocovania, metóda kooperácie, aktivizujúce metódy, situačno-problémové metódy
- metóda zážitkového učenia - motivačné, fixačné, metódy opakovania, hodnotenia - vysvetľovanie, rady, povzbudzovanie, pochvala, odmena/trest
- prvky pedagogiky Montessori

Odborné metódy pri ambulantnej alebo terénnej formy práce s klientmi:

- sociálna diagnostika
- pozorovanie
- sociálne poradenstvo
- sociálna prevencia
- posilňovanie klienta k pozitívnym zmenám
- podpora klienta
- ventilácia
- motivačné rozhovory
- individuálne intervencie
- distribúcia – postúpenie problému klienta
- sprevádzanie
- vyjednávania/advokácia
- sieťovanie podporných služieb
- prípadová konferencia
- nácvik rodičovských zručností
- tréning sociálnych spôsobilostí

m) Plánovanie a poskytovanie odbornej pomoci, ak centrum poskytuje starostlivosť tehotnej žene a tejto žene po pôrode a jej dieťaťu podľa § 46 ods. 8 zákona

§ 46 ods. 8 Z.z. 305/2005 o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov: *„Centrum môže vytvoriť podmienky na poskytovanie starostlivosti tehotnej žene, tejto žene po pôrode a jej dieťaťu, najdlhšie do 24 mesiacov veku dieťaťa. Na účel prijatia potrebných opatrení centrum spolupracuje s orgánom SPODaSK. Centrum tehotnej žene, tejto žene po pôrode a jej dieťaťa poskytuje bývanie, stravovanie, alebo zabezpečuje stravovanie, alebo vytvára podmienky na prípravu stravy a poskytuje obslužné činnosti, podmienky poskytovania starostlivosti dohodne Centrum písomne.“*

Centrum pre deti a rodiny Sečovce, nemá vytvorené podmienky a ani neposkytuje starostlivosť tehotnej žene a ani žene po pôrode a jej dieťaťu.

n) Opis plánovania a vyhodnocovania výchovnej činnosti v samostatne usporiadaných skupinách

Zodpovedný vychovávateľ, v zmysle § 37, ods. 4 Z.z. č.138/2019 - Zákon o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch - koordinuje výchovu v skupine alebo v skupinách v zariadení sociálnej pomoci.

Plán výchovnej činnosti s dieťaťom vypracúva na obdobie troch mesiacov na skupinovom stretnutí vychovávateľ v spolupráci v prvom rade s dieťaťom, so psychológom a so sociálnym pracovníkom. **Najdôležitejším článkom pri tvorbe plánu je dieťa a vychovávateľ.** Plán vychádza z aktuálnej situácie v ktorej sa dieťa nachádza a z polročného plánu. Pri tvorbe plánu sa zameriava na uspokojovanie individuálnych potrieb dieťaťa, na jeho psychický, fyzický a sociálny rozvoj Plán sa prispôsobuje individuálne rozumovej vyspelosti a veku dieťaťa. Je tvorený z konkrétnych, zrozumiteľných a splniteľných úloh, ktoré umožňujú napredovať dieťaťu podľa jeho možností.

Každá samostatne usporiadaná a špecializovaná skupina si plánuje svoju činnosť podľa zloženia detí a diagnóz v skupine. Cieľom skupiny centra je dosiahnuť, aby deti primerane svojmu veku a vývinovej úrovni vedome uprednostňovali spoločensky vhodné správanie a zdravý životný štýl, ktorý podporuje ich všestranný osobnostný rozvoj.

Spoluúčasť dieťaťa na tvorbe výchovného plánu je veľmi dôležitá. Umožňuje dieťaťu vyjadriť svoj názor, prijať zodpovednosť a participovať na vlastnom rozvoji. Pri tvorbe plánu sa pracuje na princípe: „Spoznaj svoje silné a slabé stránky“, víziu do budúcnosti, zvládanie aktuálnych úloh, ciele a kroky ako ich dosiahnuť. Pri plánovaní je dieťa súčasťou tvorby plánu do budúcnosti, hodnotí doterajšie zvládnuté úlohy, a to na čom treba ďalej intenzívnejšie pracovať.

Vyhodnocovanie: výchovná činnosť v skupine sa plánuje na obdobie troch mesiacov a vychádza z vekového zloženia detí (zameriava sa na zdravý životný štýl, prevenciu pred nepriaznivými vplyvmi, pravidelné športové aktivity, individuálnu prácu s dieťaťom), zohľadňuje sa záujem detí. Plán vypracováva a za realizáciu je zodpovedný vychovávateľ na skupine. Plán sa vypracováva písomnou formou na určené obdobie.

o) Opis obsahu prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti podľa

Centrum spracováva a bude realizovať prípravu na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti:

Príprava na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti

Všeobecné východiská

Centrum pre deti a rodinu zabezpečuje prípravu na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti (ďalej len „príprava“) a zároveň poskytuje záujemcom všetky informácie súvisiace s prípravou.

Základné podmienky, rozsah a obsah prípravy sú upravené Zákonom č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a so sociálnej kurately a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších prepisov (ďalej len „zákon č. 305/2005 Z. z.“) a Vyhláškou č. 103/2018 Z. z. Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 305/2005 Z. z., a zákonom č. 376/2022 Z.z. o profesionálnych náhradných rodičoch v znení neskorších predpisov.

Profesionálna náhradná rodina (ďalej len „PNR“) je súčasťou organizačnej štruktúry Centra pre deti a rodiny (ďalej len „centrum“), v ktorom sa vykonávajú opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

Centrum vykonáva pobytové opatrenia súdu v PNR, ktorá poskytuje starostlivosť ustanovenému počtu detí a mladých dospelých v rodinnom dome alebo v byte, ktorého je PNR vlastníkom, spoluvlastníkom, nájomcom alebo spoločným nájomcom (§ 51 ods. 1).

Vykonávanie pobytového opatrenia súdu v PNR má prednosť pred jeho vykonávaním v samostatne usporiadanej skupine (§51 ods. 4).

V PNR zabezpečujú starostlivosť o deti a mladých dospelých manželia, ktorí sú zamestnancami centra, alebo fyzická osoba, ktorá je zamestnancom centra.

Profil profesionálneho náhradného rodiča

Záujemca o prípravu na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti (ďalej len „záujemca“) na základe svojej motivácie po absolvovaní prípravy dočasne poskytne svoje domáce a rodinné prostredie dieťaťu, ktoré je v centre umiestnené na základe rozhodnutia súdu, s cieľom naplniť jeho individuálne potreby vzhľadom na aktuálnu životnú situáciu, v ktorej sa nachádza.

PNR je povinný splniť ustanovený kvalifikačný predpoklad a absolvovať prípravu v ustanovenom rozsahu, ktorej súčasťou je písomné zhodnotenie tejto prípravy. Ak starostlivosť o deti v PNR zabezpečujú manželia, ktorí sú zamestnancami centra, ustanovený kvalifikačný predpoklad musí spĺňať aspoň jeden z manželov. Na manžela alebo manželku fyzickej osoby, ktorá je zamestnancom centra sa vzťahuje zákonom stanovený rozsah prípravy a bezúhonnosť v rozsahu aká platí pre fyzickú osobu, ktorá má záujem stať sa pestúnom alebo osvojiteľom (§ 39 ods. 4).

Hlavným poslaním profesionálneho náhradného rodiča je naplniť jednu zo základných potrieb dieťaťa, a to potrebu blízkej osoby, s ktorou si dieťa vytvorí vzájomné puto – láskyplný vzťah. Samotná rola PNR je zložitá a nesie v sebe spojenie roly rodiča a roly profesionála – vychovávateľa. V niektorých situáciách prevažuje jedno, inokedy zase druhé. Je ťažké definovať aký je ten správny pomer medzi rolou rodiča a rolou profesionála. Snaha o vyváženie oboch rolí je súčasťou obsahu prípravy na vykonávanie PNR.

Aby sa záujemca mohol stať PNR musí spĺňať:

1.) Určité kvalifikačné predpoklady pre zabezpečenie starostlivosti o dieťa a to najmenej (Zákon č. 376/2022 § 4):

- a) nižšie stredné odborné vzdelanie, alebo stredné odborné vzdelanie,

- b) úplné stredné všeobecné vzdelanie alebo úplné stredné odborné, vzdelanie, ak sa zabezpečuje starostlivosť o dieťa, ktoré vyžaduje zvýšenú starostlivosť z dôvodu, že bolo týrané, sexuálne zneužívané alebo bol na ňom spáchaný trestný čin ohrozujúci jeho priaznivý psychický vývin, fyzický vývin alebo sociálny vývin.

2.) Rozsah prípravy na vykonávanie PNR je:

- a) 60 hodín, ak záujemca ukončil úplné stredné vzdelanie,
- b) 80 hodín, ak záujemca ukončil stredné vzdelanie,
- c) najmenej 21 hodín nácviku praktických zručností podľa § 16 ods. 1 písm. b), ak ide o:
 - 1. zamestnanca centra, ktorý bol členom odborného tímu podľa § 5 alebo ktorý zabezpečoval starostlivosť o deti nepretržite najmenej tri roky,
 - 2. manžela profesionálneho náhradného rodiča a starostlivosť v profesionálnej náhradnej rodine zabezpečuje len jeden z manželov.

Za povolenú neúčast' sa považuje max. 10 percent z celkového počtu hodín prípravy, ktorá musí byť zdokladovaná (napr. PN, lekárske vyšetrenia, úmrtie v rodine a pod.). Manžel/ka záujemcu je povinný/á zúčastniť sa daného počtu hodín, inak prípravu neabsolvoval.

Obdobný postup odporúčame uplatniť aj voči partnerovi záujemcu s ktorým žije v spoločnej domácnosti.

Organizačné podmienky prípravy

Prípravu na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti zabezpečuje centrum bez úhrady /náklady spojené s dopravou, stravovaním, ubytovaním a iné si záujemca zabezpečuje z vlastných zdrojov/.

Centrum zriaďuje tím na prípravu fyzickej osoby, ktorá má záujem stať sa profesionálnym náhradným rodičom, v zložení:

- najmenej jeden psychológ s ukončeným vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v študijnom odbore psychológia(Vyhláška č. 103/2018 Z. z., § 16 ods. 3)
- najmenej jeden sociálny pracovník s ukončeným vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v študijnom odbore sociálna práca, resp. špeciálny pedagóg s ukončeným vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v študijnom odbore špeciálna pedagogika, liečebná pedagogika

- k vyššie uvedenému realizačného tímu môžu byť prizvaní aj iní odborníci, (napr. profesionálny náhradný rodič, vychovávateľ centra, prípadne iní odborníci, ktorí nie sú zamestnancami centra)
- riaditeľ centra určí koordinátora prípravy, ktorý manažuje celý proces prípravy

Povinná dokumentácia

- Dohoda o realizovaní prípravy na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti, uzatvorená medzi centrom a záujemcom
- Súhlas so spracovaním osobných údajov
- Podrobnejší obsah prípravy a informácie o podmienkach vykonania prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti
- Prezenčná listina a výkaz /odpočet úloh za daný časofond/
- Zhodnotenie prípravy, ktoré je vypracované po ukončení prípravy.

Obsah prípravy

(1) Príprava na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti v centre zahŕňa

a) poskytnutie základných informácií o

1. právnych predpisoch upravujúcich oblasť sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a rodinnoprávných vzťahov a ďalších všeobecne záväzných právnych predpisoch súvisiacich s vykonávaním profesionálnej náhradnej starostlivosti,
2. výchovných opatreniach, náhradnej starostlivosti a osvojení,
3. psychikom vývine, fyzickom vývine a sociálnom vývine dieťaťa a potrebách dieťaťa,
4. o potrebách a špecifikách starostlivosti o dieťa, ktoré je obeťou trestného činu obchodovania s ľuďmi, alebo ktoré je týrané, sexuálne zneužívané alebo sa vykonávajú opatrenia na overenie miery ohrozenia dieťaťa týraním, sexuálnym zneužívaním alebo iným činom ohrozujúcim jeho život, zdravie, priaznivý psychický vývin, fyzický vývin alebo sociálny vývin v rozsahu najmenej 16 hodín z celkového počtu hodín určených na poskytnutie základných informácií,
5. právach dieťaťa,
6. právach a povinnostiach profesionálneho náhradného rodiča,

- b) nácvik praktických zručností vo výchovnej práci s deťmi v rozsahu najmenej 50 % z celkového počtu hodín prípravy na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti zameraný na:
1. identifikáciu vývinových potrieb dieťaťa,
 2. vzťahovú väzbu, citové pripútanie a separáciu dieťaťa,
 3. prispôsobenie sa zmene v rodine profesionálneho náhradného rodiča,
 4. komunikačné zručnosti,
 5. rozvoj výchovných zručností,
 6. riešenie záťažových situácií v rodine,
 7. spoluprácu v tíme odborníkov.
- (2) Po ukončení prípravy centrum vypracuje zhodnotenie prípravy v písomnej podobe, ktorého súčasťou je najmä
- a) zhodnotenie záujmu fyzickej osoby o získanie informácií podľa odseku 1 písm. a) a zhodnotenie spolupráce pri nácviku podľa odseku 1 písm. b) počas prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti,
 - b) zhodnotenie motivácie fyzickej osoby na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti,
 - c) záver, či fyzická osoba absolvovala alebo neabsolvovala prípravu na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti.

V prípade, že záujemca/fyzická osoba ukončí prípravu v jej priebehu, písomné zhodnotenie sa nevypracuje vôbec.

Ďalšie informácie k príprave PNR

- Odporúčaný počet záujemcov/fyzických osôb o prípravu na vykonávanie PNR:
5-12 osôb.
 - Dĺžka trvania prípravy: ukončenie najneskôr do 3 mesiacov /časový fond 60 resp. 80 hodín/ od kedy začala príprava.
 - Odporúčaný pomer k rozvrhnutiu časofondu:
 - poskytnutie základných informácií – 40 %
 - nácvik praktických zručností – 60 %
- Ⓜ Pri uzavretí Dohody o realizácii prípravy sa záujemcovi poskytne podrobnejší obsah prípravy a metodická príručka pre profesionálneho náhradného rodiča.

Termín prípravy na PVNS na rok 2024

Názov CDR	1. termín	2. termín
CDR CPPR Sečovce	09.04.2024 – 17.05.2024	10.09.2024 – 15.10.2024
CDR Nižná Kamenica (mentorovaný)	20.05.2024 – 28.06.2024	16.10.2024 – 22.11.2024
CDR Slovenské Nové Mesto (mentorovaný)	07.03.2024 – 24.04.2024	20.08.2024 – 02.10.2024

p) Uvedenie rozsahu hodín počas dňa a dní v týždni, počas ktorých sa vykonávajú jednotlivé opatrenia

Ambulantná forma sa realizuje v kmeňovej budove.

Pracovná doba:

Pondelok 07:30 – 15:30

Utorok 07:30 – 15:30

Streda 07:30 – 15:30

Štvrtok 07:30 – 15:30

Piatok 07:30 – 15:30

Sobota: podľa potreby terénu

Nedeľa: podľa potreby terénu

Terénna forma: 7,5 hodín/denne – 37,5 hodín/týždenne

Pracovná doba:

Pondelok 07:30 – 15:30

Utorok 07:30 – 15:30

Streda 07:30 – 15:30

Štvrtok 07:30 – 15:30

Piatok 07:30 – 15:30

Sobota: podľa potreby terénu

Nedeľa: podľa potreby terénu

Vykonávanie opatrení ambulantnou a terénnou formou je podľa potrieb dieťaťa a jeho rodiny. Centrum v prípade potreby „terénnu“ poskytne pomoc aj v krízových situáciách, mimo stanovnej pracovnej doby v tomto bode uvedenej.

q) Opis tvorby a vyhodnocovania čiastkových plánov individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa

Po prijatí dieťaťa do zariadenia sa realizuje **komplexné posúdenie dieťaťa** - soc. pracovníkom, psychológom, koordinátorom ošetrovateľskej starostlivosti pre deti, špeciálnym pedagógom., ktoré by malo byť ukončené do jedného mesiaca od prijatia dieťaťa do zariadenia na základe rozhodnutia súdu o neodkladnom opatrení alebo výchovnom opatrení. Výsledkom komplexného posúdenia sú odporúčania pre nastavenie cieľa odbornej práce s dieťaťom a následne čiastkových plánov v IPRoDe. V tomto procese plánovania je dôležitý multidisciplinárny princíp, čo predstavuje vzájomnú spoluprácu všetkých zainteresovaných subjektov pri nastavení adekvátnej a odbornej pomoci dieťaťu, ktoré bolo umiestnené do centra.

Individuálny plán rozvoja osobnosti dieťaťa je súbor čiastkových plánov vykonávania odborných činností v centre, najmä:

- a) plánu sociálnej práce,
- b) plánu výchovnej práce s dieťaťom,
- c) hlavných úloh psychologickkej činnosti psychológa centra,
- d) plánu komplexnej ošetrovateľskej starostlivosti, ak si to zdravotný stav dieťaťa vyžaduje
- e) plán špeciálnopedagogickej intervencie – ak dieťa na základe diagnostiky potrebuje špeciálno-pedagogickú starostlivosť alebo liečebno pedagogickú starostlivosť.

Individuálny plán rozvoja osobnosti dieťaťa („IPROD“) obsahuje

- cieľ odbornej práce s dieťaťom, jeho rodinou alebo osobou, ktorá sa stará o dieťa a ďalšími fyzickými osobami, ktoré určí orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a centrum spoločne,
- kontaktné údaje sociálneho pracovníka centra – koordinátor IPRoDu
- kontaktné údaje zamestnanca orgánu SPODaSK – manažér prípadu.

Sociálny pracovník v centre je koordinátorom IPRoDu, ktorý zodpovedá za zabezpečenie kontinuity vykonávaných odborných činností pre dieťa, pre ktoré sa vykonáva v centre pobytové opatrenie na základe rozhodnutia súdu.

V IPRoDe je určený aj **termín prehodnotenia plnenia cieľa odbornej práce** spolu s prehodnotením plnenia jednotlivých čiastkových plánov, ktoré nadväzujú na cieľ odbornej práce IPRoDu – **spravidla 1x za 6 mesiacov**. O spôsobe a kritériách hodnotenia plnenia cieľa odbornej práce IPRoDu sa dohodne odborný tím spoločne so všetkými zainteresovanými subjektami. IPRoD sa následne **vyhodnocuje priebežne (spravidla 1x ročne)**, v závislosti od stanovených termínov plnenia úloh.

Súčasťou plánu sociálnej práce je plán prípravy na osamostatnenie sa mladého dospelého spracovaný najmenej rok pred dovŕšením plnoletosti dieťaťa a plán osamostatňovania sa mladého dospelého, ktorého súčasťou je aj predpokladaný spôsob zabezpečenia si ďalšieho bývania. Vypracováva sa na 1 rok, vyhodnocuje sa polročne sociálnym pracovníkom a psychológom.

Plán sociálnej práce

Plán sociálnej práce, ktorý vypracúva sociálny pracovník v zmysle § 30 ods. 8 vyhlášky 103/2018 obsahuje:

- Mieru ohrozenia dieťaťa
- Zhodnotenie situácie dieťaťa a jeho rodiny
- Spolupracujúce subjekty na tvorbe plánu
- Ciele sociálnej práce v CDR
- Konkrétne úlohy na dosiahnutie cieľov pre jednotlivé subjekty CDR, orgán SPODaSK, obce/akreditovaného subjektu, ďalších osôb
- Termín prehodnotenia a vyhodnotenia úlohy

Plán sociálnej práce vychádza z cieľov a úloh dohodnutých na prípadovej konferencii, ktorá sa realizuje do 2 týždňov od prijatia dieťaťa

Plán výchovnej práce s dieťaťom obsahuje:

- Čiastkové ciele, ktoré nadväzujú na cieľ IPRODu
- Konkrétne úlohy na dosiahnutie stanovených cieľov, kritérium ich hodnotenia a termíny vyhodnotenia úloh
- ďalšie rozhodujúce skutočnosti a podstatné udalosti týkajúce sa života dieťaťa v danom období
- kontaktné údaje zamestnanca zodpovedného za vedenie plánu výchovnej práce s dieťaťom.

Výchovný plán sa zameriava najmä na nasledujúce oblasti, pričom vychádza z aktuálnych schopností, zručností a možností dieťaťa:

- oblasť výchovy (sebaobslužné činnosti)
- oblasť sociálnych zručností (spolurozhodovanie, finančná gramotnosť)
- oblasť vzdelávania a pomoci pri príprave do školy - silné a slabé stránky
- oblasť záujmovej a rekreačnej činnosti (talent a voľný čas)
- oblasť emocionality (prežívanie, vzťah k sebe, k iným)
- oblasť zdravotnej starostlivosti
- oblasť spolupráce s rodinou dieťaťa
- oblasť spolupráce s osobami blízkymi dieťaťa

Pri tvorbe a stanovovaní úloh výchovného plánu je potrebné zamerať sa najmä na:

- sprevádzanie dieťaťa pri spracúvaní faktu umiestnenia do centra – prečo je dieťa v centre, ako dlho tam bude, kto čo robí pre to, aby sa jeho situácia zlepšila
- informácie o spôsobe udržiavania kontaktov s rodinou a blízkymi osobami ako aj ďalšie náležitosti programu centra, týkajúce sa dieťaťa
- spôsob emočnej podpory pri zvládaní umiestnenia do centra – v spolupráci so psychológom, liečebným pedagógom. Dieťa je nielen nútené prijať nové prostredie, nových ľudí, pravidiel, ale predovšetkým sa musí vyrovnáť so stratou všetkého, čo bolo doteraz súčasťou jeho života – vzťahových osôb, životného štýlu, známych vecí, ktoré ho obklopovali
- citlivé včleňovanie dieťaťa do chodu samostatne usporiadanej skupiny a skupiny/profesionálnej náhradnej rodiny – zoznamovanie sa s deťmi/s rodinou PNR, pracovníkmi centra, oboznamovanie sa s pravidlami

- pozorovanie reakcií dieťaťa na každodenné situácie
- vtiahnutie dieťaťa do spolurozhodovania o podstatných udalostiach týkajúcich sa jeho života, plánovania ako aj fungovania samostatne usporiadanej skupiny a skupiny/rodiny PNR
- pomoc pri prechode do novej školy – zisťovanie úrovne vedomostí a vzťahu k učeniu
- sprevádzanie dieťaťa pri všetkých zmenách týkajúcich sa jeho života

Vychovávateľ/PNR/sestra spolu s dieťaťom primerane veku a jeho mentálnym schopnostiam plánuje čiastkové ciele a konkrétne úlohy, ktoré uvedie vo výchovnom pláne. Za vypracovanie a vyhodnotenie plánu výchovnej práce s dieťaťom zodpovedá vychovávateľ/PNR/sestra, ktorému je dieťa osobne zverené pre potreby plánovania a prostredníctvom podpory sprevádzajúcej osoby. Plány výchovnej práce s dieťaťom sa spravidla vyhodnocujú **1x za 3 mesiace v písomnej forme.**

Plán psychologickej starostlivosti o klienta

Psychológ vypracúva **Hlavné úlohy psychologickej činnosti** a obsahuje cieľ práce s dieťaťom i metódy, resp. spôsob, ktorými sa cieľ dosahuje. Sú plánované na obdobie jedného roka od prijatia dieťaťa do zariadenia, pričom sa vyhodnocujú v polročných intervaloch. Multidisciplinárne pracuje na hlavnom celi práce s dieťaťom a zároveň pracuje na dosahovaní čiastkových psychologických cieľov.

Plán komplexnej ošetrovateľskej starostlivosti

Ak si to zdravotný stav dieťaťa vyžaduje, je v rozsahu ošetrovateľskej starostlivosti vypracovávaný **Plán komplexnej ošetrovateľskej starostlivosti**. Vede ho koordinátor ošetrovateľskej starostlivosti o deti – sestra. Pri prijíme dieťaťa do skupiny je spracované vstupné posúdenie zdravotného stavu dieťaťa a zápisy o poskytnutej ošetrovateľskej starostlivosti, z ktorého následne vyplývajú ošetrovateľské diagnózy a z nich ciele ošetrovateľskej starostlivosti podľa štandardov ošetrovateľskej starostlivosti. Ošetrovateľské výkony sa zaznamenávajú v každej službe do ošetrovateľskej dokumentácie dieťaťa. Výkony sa prehodnocujú na základe zmeny zdravotného stavu dieťaťa. Plán komplexnej ošetrovateľskej starostlivosti je vyhodnocovaný denne, zhodnotením zdravotného stavu dieťaťa v ošetrovateľskej dokumentácii. Do IPRoDu sa zapisujú termíny vyšetrení

v odborných ambulanciách na 1 rok a vyhodnotenie vyšetrení sa spravidla vyhodnocuje v polročných intervaloch. Súčasťou ošetrovateľskej starostlivosti je aj plán rehabilitácie.

Plán špeciálno-pedagogickej intervencie

Špeciálny pedagóg v procese starostlivosti o dieťa, na základe záverov odbornej špeciálnopedagogickej diagnostiky dieťaťa (je súčasťou komplexného posúdenia situácie dieťaťa) a aktuálneho zdravotného stavu, plánuje vlastnú špeciálnopedagogickú intervenciu - plán špeciálnopedagogickej intervencie pre dieťa, ktorý obsahuje konkrétne ciele práce s dieťaťom a ďalšie úlohy, ktoré majú súvislosť s dieťaťom. Plán je súčasťou IPRODu, vyhodnocuje sa podľa stanovených termínov (spravidla 1x polročne). Špeciálny pedagóg participuje s pedagogickými zamestnancami pri tvorbe výchovnej práce s dieťaťom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a rizikovým vývinom.

r) Podmienky pre záujmovú činnosť, športovú činnosť, kultúrnu činnosť, rekreačnú činnosť a prejavovanie náboženského vyznania a viery

V Centre pre deti a rodiny je v oblasti aktivít spojených s rozvojom kultúrneho povedomia, posilňovania duchovného cítenia a multikulturálneho vnímania dôležité vytvárať podmienky tak, aby deti a mládež získali pozitívny vzťah k činnostiam, ktoré navodzujú emočný stav pokoja, uvoľnenosti a vyrovnanosti, čo kultúrne aktivity v plnej miere ponúkajú. Prihliada sa na individuálne potreby dieťaťa s dôrazom na jeho identitu.

Nežiaduce vzory kultúrnych prejavov, ktoré ponúka svet u detí tiež majú za následok disharmonický životný štýl odzrkadľujúci sa v správaní v dobe dospievania i v dospelosti. Aj preto vhodne volené kultúrne aktivity odvádzajú deti a mládež od sedavého, konzumného spôsobu života, prinášajú potrebnú atmosféru uvoľnenia tenzie a zlepšujú kvalitu ich života. Kultúrne aktivity detí a mladých dospelých realizujeme v rámci CDR v spolupráci so školskými zariadeniami, centrom voľného času i počas výletov, ozdravovacích pobytov na Zemplínskej Šírave, organizovaním sviatočných vystúpení nielen na pôde škôl, ktoré navštevujú, ale aj priamo na pôde CDR. Rozvíjajú sa záujmové aktivity detí aj organizovanou formou. Podobne ako v športovej oblasti aj v kultúrnej pre naše deti a mládež sa vyberajú aktivity podľa ich schopností, možností a záujmov. Tradične dominuje spev a tanec, no podporujeme u detí aj vzťah k dramatickému či výtvarnému umeniu. Pri všetkých aktivitách s deťmi kladieme dôraz na správnu komunikáciu vo vzťahu k dospelým aj k sebe navzájom.

V oblasti rozvoja kultúry detí a mládeže CDR vytvára potrebné podmienky pre úspešné účinkovanie detí na rôznych kultúrnych podujatiach organizovaných školami, ktoré navštevujú. Zaznamenali sme aj úspechy v speváckych súťažiach, radosť nám prinášajú aj vo výtvarnej oblasti – zaslané detské diela v individuálnych výtvarných aktivitách.

Našou úlohou je docieľiť aj dodržiavanie adekvátneho prosociálneho správania našich detí a budovanie intrapersonálnych – nielen interpersonálnych vzťahov v skupine. To im v religióznej oblasti ponúka návšteva blízkych duchovných stánkov, chrámov aj známych pútnických miest. Radosť z vlastného výkonu vo výtvarnej, speváckej, hudobno-pohybovej činnosti, rozvoj hudobného cítenia, vnímanie rytmu, posilňovanie estetického a duchovného cítenia, vnímanie krásna a kultúrneho povedomia to sú stále výzvy pre nás, aby sa pedagogická intervencia s deťmi a mládežou ešte väčšmi zintenzívnila a priniesla želaný efekt pre zvyšujúcu sa kvalitu ich života v podmienkach CDR.

V Centre pre deti a rodiny je v oblasti športových aktivít dôležitým cieľom vytvárať podmienky tak, aby deti a mládež získali pozitívny vzťah k celoživotnej pohybovej aktivite. Pohybová aktivita a šport sú neoddeliteľnou súčasťou životosprávy každého dieťaťa. Naším cieľom je nájsť primeranú aktivitu a činnosť pre každé dieťa. Pri vyváraní podmienok pre jednotlivé športové aktivity sa samozrejme kladie dôraz na diferencovaný prístup k rôzne fyzicky zdatným a pohybovo nadaným deťom, ako aj deťom s rôznym stupňom postihnutia. Deti sú osobitou skupinou populácie s hľadiska pohybovej aktivity. Nesprávne základy pohybových návykov u detí majú za následok disharmonický životný štýl v dobe dospievania a v dospelosti. Športové aktivity odvádzajú deti a mládež od sedavého spôsobu života, sú prevenciou pred obezitou, kardiovaskulárnymi ochoreniami, prispievajú k duševnej pohode a zlepšujú kvalitu života. Športové aktivity detí a mladých dospelých realizujeme v rámci CDR, v spolupráci so školskými zariadeniami, Centrom voľného času, inštitúciami mesta, okresu a celého kraja. V rámci individuálnych športových akcií organizovaných priamo na jednotlivých SUS využívame rozmanitosť prírodného prostredia, napríklad je to Zemplínska Šírava, Vinianske jazero, Dargovské vrchy, ranč v Pozdišovciach (kde sa môžu realizovať a využívať hipoterapiu), Bačkovská dolina (výstup na Parustan), areál Mestského parku v Trebišove. Tradíciou CDR je pravidelný športovo-rekreačný tábor na Zemplínskej Šírave spojený s organizáciou športovej olympiády v duchu fair-play. Deti a mládež si vyberajú športové aktivity podľa svojich schopností, možností a záujmov. Tradične dominujú beh, plávanie, bicyklovanie, loptové hry, gymnastika, turistika.

Podľa výberu a záujmu detí sa môžu rozvíjať v krúžkovej činnosti v jednotlivých školách, ktoré navštevujú. Staršie deti sa v rámci škôl zapájajú hlavne do kolektívnych

športov, najmä futbalu a behu. Školy tieto aktivity organizujú aj ako voľnočasové športové aktivity v popoludňajších hodinách. Deti sú podporované a motivované zamestnancami CDR, aby sa snažili vzorne reprezentovať aj svoje školy. Vnímame tak snahu škôl integrovať deti z CDR do svojich športových koncepcií.

V spolupráci s mestom, rôznymi organizáciami a firmami majú deti a mládež možnosť navštíviť a zúčastniť sa aj veľkých športových a kultúrnych podujatí v rámci regiónu a Slovenska.

CDR vytvára v oblasti rozvoja športu materiálne a nemateriálne podmienky pre úspešnú účasť detí na rôznych športových podujatiach. Zúčastňujeme sa akcií organizovanými mestom Trebišov – napr. Spoznaj Trebišov behom, jarnou prechádzkou...., kde získavame medailové umiestnenia v konkurencii veľkého počtu športovcov. Pripravujeme sa s deťmi na športové súťaže organizované Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny a Úsmevom ako dar, napr. Športové hry detí z CDR, Domovávke kilometre uja Peťa, kde sa snažíme zapájať deti rôznych vekových kategórií.

Zúčastňujeme sa bežeckých súťaží a vytvárame podmienky na aktívnu účasť detí napr. na akcii Beh lesmi, Nočný beh Trebišovom.

s) Opis a zabezpečenie zdravotnej starostlivosti deťom a plnoletým fyzickým osobám, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v centre

Deti nášho CDR V Sečovciach patria do zdravotnej starostlivosti obvodného pediatra. Pediatrička k nám do CDR dochádza 1x týždenne, v prípade podľa potreby, t. z podľa počtu chorých detí. Pri vyšetreniach detí pediatričkou na 1.2.3.a 7.ŠSUS v spolupráci s koordinátorkou ošetrovateľskej starostlivosti vykonáva preventívne prehliadky, základné ošetrovanie detí.

Na skupinách s ošetrovateľskou starostlivosťou sa zdravotná starostlivosť vykonáva na základe Zákona č. 576/2004 Z. z. / Zákon o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov /Zákona č. 578/2004 Z. z./ Zákon o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Vedenie zdravotnej dokumentácie v rámci ošetrovateľskej starostlivosti v zariadeniach sociálnych služieb sa vykonáva podľa odborného usmernenia Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky, ktoré je uverejnené vo Vestníku MZ SR čiastka 42-48, ročník 57.

Centrum má vypracované Štandardy ošetrovateľskej starostlivosti, ktoré sú na každej špecializovanej samostatnej skupine s ošetrovateľskou starostlivosťou, podľa ktorých sa hodnotí kvalita poskytovania ošetrovateľskej starostlivosti.

Sestry pri poskytovaní ošetrovateľskej starostlivosti vypracovávajú Plán komplexnej ošetrovateľskej starostlivosti, ktorý vyhodnocujú raz za pol roka.

Centrum poskytuje deťom prvky bazálnej stimulácie, ktoré aplikujú sestry denne pri poskytovaní ošetrovateľskej starostlivosti.

Centrum poskytuje v rámci ošetrovateľskej starostlivosti denne **rehabilitačnú starostlivosť** kvalifikovaným fyzioterapeutom.

Informovaný súhlas na operačné výkony alebo vyšetrenia v celkovej anestéze podpisujú biologickí rodičia dieťaťa, ktorým lekár alebo koordinátorka ošetrovateľskej starostlivosti vysvetlí dôvod, nutnosť, riziká, komplikácie operačného výkonu.

Vzhľadom na druh poskytovanej starostlivosti a programovej orientácie je zdravotná starostlivosť zabezpečovaná aj **špecializovanými odbornými ambulanciami** a to predovšetkým:

Sečovce:

- očná ambulancia
- otorinolaryngologická ambulancia
- kožná ambulancia

Košice:

- gastroenterologická ambulancia
- pneumologická ambulancia
- metabolická ambulancia
- otorinolaryngologická ambulancia
- urologická ambulancia
- nefrologická ambulancia

- chirurgická ambulancia
- neurochirurgická ambulancia
- plastická a rekonštrukčná ambulancia
- čelustno – ortopedická ambulancia
- endokrinologická ambulancia
- imunoalergologická ambulancia

Trebišov:

- ortopedická ambulancia
- rehabilitačná ambulancia
- kardiologická ambulancia
- urologická ambulancia
- psychiatrická ambulancia
- endokrinologická ambulancia

Vranov nad Topľou:

- neurologická ambulancia

Humenné

- Ambulancia lekárskej genetiky

Bratislava

- DKC - detské kardiocentrum
- NÚDCH - Očná klinika

Sprevádzanie detí na vyšetrenia v týchto špecializovaných odborných ambulanciách a na hospitalizácie v Michalovciach, Košiciach a Bratislave vykonáva koordinátorka ošetrovateľskej starostlivosti o deti, poprípade sestry.

Na špecializovaných samostatných skupinách s ošetrovateľskou starostlivosťou zabezpečujeme odbornú starostlivosť pre deti ťažkými diagnózami.

Deti z 1., 2. a 3. ŠSUS, 4. ŠSUS a 7.ŠSUS relaxujú v multisenzorickej miestnosti (SNOEZELEN), kde sú zmysly stimulované hudbou, svetelnými efektami, ľahkými vibráciami, možnosťou polohovania a bazálnej stimulácie. S deťmi sa snažíme vykonávať aktivity primerané ich veku.

Pracovníci centra absolvovali akreditovaný vzdelávací program konceptu **bazálnej stimulácie**:

- základný modul 1,
- nastavbový modul 2.

Bazálna stimulácia je komunikačný, interakčný a vývoj podporujúci stimulačný koncept, ktorý sa orientuje na všetky oblasti ľudských potrieb. Bazálne stimulujúca ošetrovateľská starostlivosť sa prispôsobuje veku a stavu dieťaťa.

Bazálna stimulácia sa uplatňuje hlavne v starostlivosti o:

- deti v oblasti zmyslového vnímania,
- deti s ťažkými zmenami v oblasti hybnosti a komunikácie,
- deti v kóme,
- deti dlhodobo pripútané na lôžku,
- nepokojné a dezorientované deti,
- deti v intenzívnej starostlivosti,
- žiakov a deti so špeciálnymi vzdelávacími potrebami.

Využívajú prvky iniciálneho dotyku, ktorý podporujú verbálne a musia ho všetci, ktorí prídu do kontaktu s dieťaťom rešpektovať, pred začatím a po ukončení svojej činnosti poskytnúť.

t) Opis zabezpečenia školskej dochádzky a prípravy na povolanie detí a plnoletých fyzických osôb do 25 roku veku (ďalej len „mladý dospelý“) podľa § 55 zákona

Školská dochádzka a vzdelávanie je v Centre zabezpečované podľa potrieb umiestnených detí a ich diagnóz. Všetky školy, ktoré navštevujú deti nášho Centra využívajú vyučovací jazyk slovenský. Vzhľadom na špecifikum zariadenia – starostlivosť o deti ťažko

zdravotne postihnuté, sú priamo v budove vyhradené priestory pre 2 triedy elokovanej Špeciálnej základnej školy Sečovce.

Deti z Centra navštevujú nasledovné školské zariadenia:

- Základná škola Sečovce na ulici Komenského
- Základná škola, Sečovce, na ulici Obchodnej
- Špeciálna základná škola Sečovce
- Materská škola, Sečovce, na ulici Kochanovskej
- Cirkevná základná škola sv. Juraja Trebišov
- Základná škola Trebišov na ulici Pribinovej
- Stredná odborná škola s. Jozafáta Trebišov
- Špeciálna základná škola Poľná Trebišov
- Stredná škola internátna Poľná Trebišov
- Evanjelická špeciálna materská škola a základná škola v Červenici
- Materské školy v mieste bydliska PNR

u) Opis práv dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre a opis práv rodiča dieťaťa a iných blízkych osôb dieťaťa

Centrum pri plnení svojho programu vychádza z:

- Dohovoru o právach dieťaťa 104/1991 Z. z.
- Dohovoru o právach dieťaťa so zdravotným postihnutím 317/2010 Z. z.
- Všeobecnej deklarácie ľudských práv (Charta ľudských práv).

Dieťa alebo plnoletá fyzická osoba, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v Centre, ako aj rodič a osoba, ktorá sa osobne stará o dieťa, má právo požiadať o pomoc pri ochrane svojich práv orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (ďalej len „SPODaSK“), zariadenie, obec, vyšší územný celok, akreditovaný subjekt, školu, školské zariadenie, poskytovateľa zdravotnej starostlivosti alebo iný štátny orgán, ktorý je príslušný podľa osobitných predpisov (Zákon 171/1993 o Policajnom zbore) chrániť práva a právom chránené záujmy dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby. To platí aj vtedy, ak dieťa nemôže vzhľadom

na svoj vek a rozumovú vyspelosť požiadať o pomoc samostatne, ale prostredníctvom tretej osoby.

Dieťa má právo požiadať o pomoc pri ochrane svojich práv aj bez vedomia rodičov alebo osoby, ktorá sa osobne stará o dieťa (**Zákon č. 305/2005 Z.z. § 8**).

a) Spôsob udržiavania kontaktov dieťaťa a mladého dospelého s rodičom, ďalšími príbuznými a osobami, ku ktorým má blízky vzťah: centrum vytvára podmienky na udržiavanie kontaktu dieťaťa a mladého dospelého, pre ktorého je v centre vykonávané pobytové opatrenie súdu s rodičom, ďalšími príbuznými a inými blízkymi osobami. Kontakt môže udržiavať telefonicky, elektronicky (prostredníctvom sociálnych sietí, e-mailu), písomne a osobne, ak nebolo rozhodnutím súdu ustanovené inak.

b) Spôsob, akým sa dieťa, pre ktoré sa v centre vykonávajú opatrenia, môže obrátiť aj bez vedomia centra na orgán SPODaSK, verejného ochrancu práv, komisára pre deti, komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, súd alebo prokuratúru: dieťa je v Centre preukázateľne oboznámené s tým, že sa môže obrátiť na orgán SPODaSK, verejného ochrancu práv, komisára pre deti, komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, súd alebo prokuratúru bez vedomia centra **priamo** alebo **prostredníctvom inej osoby**:

- vložení listu so svojím podnetom do *Schránky dôvery*
- elektronicky prostredníctvom e-mailu alebo on-line chatu na webovej stránke daného orgánu
- telefonátom na *Linku detskej istoty 116 111*
- osobne v sídle daného orgánu
- dieťa je poučené so spôsobmi podávania podnetov na príslušné orgány a má na viditeľnom mieste / v samostatne usporiadanej skupine / uvedené ich kontaktné údaje.

c) Podmienky doručovania pošty, prístupu na internet a používania telefónu

Prístup na internet: podmienky prístupu dieťaťa na internet na služobnom počítači určujú zamestnanci centra podľa aktuálnych možností a dohodnutých pravidiel. Deti sa môžu vlastným mobilným telefónom pripojiť na Wi-Fi centra, ale vždy s ohľadom na zachovávanie zdravej psychohygieny pre seba ako aj ďalších členov samostatne usporiadanej skupiny.

Používanie telefónu: dieťa má možnosť využiť služobný telefón na kontakt s rodičom, alebo blízkou vzťahovou osobou. V prípade, že dieťa vlastní mobilný telefón, pri jeho používaní sa riadi pravidlami dohodnutými v skupine. K obmedzeniu používania mobilu dochádza z dôvodu zabezpečenia optimálnych podmienok nevyhnutných pre zachovanie dobrého duševného zdravia, psychickej pohody, výkonnosti, zlepšenia duševnej činnosti, kvality spánku a ochrany pred dlhodobým vplyvom elektromagnetického žiarenia na organizmus.

Pošta: zamestnanci centra prijímajú bežnú poštu dieťaťa. Pokiaľ je pošta / list, balík / adresovaná na meno dieťaťa, dieťaťu je doručená a poštu si otvára samé. Dieťa má možnosť poslať poštu osobám podľa vlastného uváženia. Pri každom zvažovaní kontaktu medzi dieťaťom a rodičom, blízkymi osobami sa ako prvoradý zvažuje záujem a vôľa dieťaťa. Orgán SPODaSK má odovzdať informácie centru napr. o zákaze styku rodiča s dieťaťom. V prípade, že odborný tím usúdi, že kontakt s rodinou nie je t. č. prospešný pre dieťa, prípadne dieťa samotné neprejavuje vôľu stretávať sa, OT má možnosť korigovať intenzitu kontaktov. Ide hlavne o prípady keď rodičia sú agresormi, dieťa bolo zneužívané, rodič sa správa manipulatívne, rodinní príslušníci sú vo vzájomnom konflikte, prípadne pod vplyvom omamných a psychotropných látok. Dieťaťu centra sú umožnené návštevy s blízkymi osobami po vzájomnej konzultácii centra s orgánmi SPODaSK. Deti spolu s príbuznými a zamestnancami centra spoločne vytvoria vzájomné pravidlá návštev, kde budú dohodnuté okolnosti o čase a mieste návštev. Zamestnancami centra sú vedené záznamy kontaktov, kde je uvedené kto sa s dieťaťom a akou formou kontaktoval. O priebehu návštevy je vedený záznam. Dieťa má vyhradený priestor na súkromie v podobe vlastného lôžka, úložných priestorov a predmetov osobného vlastníctva. V SUS je rešpektovaná potreba dieťaťa na súkromie. Cenné osobné veci si môže dieťa nechať uchovať v trezore centra, príp. na vychovávateľskej izbe.

Práva dieťaťa

1. Právo na rovnosť bez rozdielu rasy, náboženstva, pôvodu, postavenia.

Dieťaťu náležia všetky práva uvedené v tejto deklarácii. Na tieto práva majú nárok všetky deti bez jedinej výnimky, bez rozdielu rasy, farby pleti, pohlavia, reči, náboženstva, politického alebo iného presvedčenia, národného alebo sociálneho pôvodu, majetkového, spoločenského, alebo iného postavenia, či už dieťaťa samého alebo jeho rodiny.

2. Právo na zdravý duševný a telesný vývoj.

Dieťaťu sa má dostať zvláštnej ochrany a treba mu zákonmi a inými prostriedkami zabezpečiť, aby sa v slobodných a dôstojných podmienkach zdravým a normálnym spôsobom vyvíjalo telesne, duševne, mravne, duchovne a sociálne. Pri prijímaní zákonov hlavným hľadiskom majú byť najvladnejšie záujmy dieťaťa.

3. Právo na meno a štátnu príslušnosť.

Dieťa má mať od narodenia právo na meno a štátnu príslušnosť.

4. Právo na výživu, bývanie a zdravotnícke služby.

Dieťaťu sa majú dostať výhody sociálneho zabezpečenia. Má mať právo dospievať a vyvíjať sa v zdraví, preto treba jemu a jeho matke poskytovať zvláštnu starostlivosť a ochranu vrátane primeranej starostlivosti pred narodením a po ňom. Dieťa má mať právo na primeranú výživu, bývanie, zotavenie a zdravotnícke služby.

5. Právo na zvláštnu opateru pri telesnom, duševnom alebo sociálnom postihnutí.

Telesne, duševne alebo sociálne postihnutému dieťaťu treba poskytnúť zvláštnu opateru, výchovu a starostlivosť, akú vyžaduje jeho stav.

6. Právo na lásku, porozumenie, starostlivosť.

Plný a harmonický rozvoj osobnosti dieťaťa vyžaduje lásku a porozumenie. Všade, kde je to možné, má vyrastať obklopené starostlivosťou a zodpovednosťou svojich rodičov a vždy v ovzduší lásky a mravnej a hmotnej istoty; s výnimkou mimoriadnych okolností sa dieťa v útlom veku nemá odlúčiť od matky. Má byť povinnosťou spoločnosti a úradov venovať osobitnú starostlivosť deťom, ktoré nemajú rodinu, a tým, ktorým sa nedostáva primeraných prostriedkov na výživu. Je žiaduce, aby štát poskytoval finančnú a inú pomoc na výživu mnohohodetným rodinám.

7. Právo na bezplatné vzdelávanie, hru a zotavenie.

Dieťa má nárok na vzdelávanie, ktoré má byť bezplatné a povinné, aspoň na základnom stupni. Má sa mu dostať vzdelania, ktoré zvýši jeho všeobecnú kultúrnu úroveň a poskytne mu rovnaké možnosti rozvíjať svoje schopnosti, svoje vlastné názory a svoj zmysel pre mravnú a spoločenskú zodpovednosť, aby sa mohlo stať užitočným členom spoločnosti.

Tí, čo sú zodpovední za vzdelávanie a výchovu dieťaťa, majú sa riadiť ozajstnými záujmami dieťaťa; túto zodpovednosť majú predovšetkým jeho rodičia. Dieťa má mať možnosti pre hru a zotavenie, ktoré majú sledovať tie isté zámery ako vzdelávanie; spoločnosť a úrady majú podporovať úsilie využívať toto právo.

8. Právo na prednostnú ochranu a pomoc

Dieťa má byť za každých okolností medzi prvými, ktorým sa poskytne ochrana a pomoc.

9. Právo na ochranu pred zanedbávaním, krutosťou a využívaním.

Dieťa má byť chránené pred všetkými formami zanedbávania, krutosti a využívania. Nemá byť predmetom nijakého spôsobu obchodu. Dieťa sa nesmie zamestnávať pred dovŕšením primeraného minimálneho veku; v nijakom prípade mu nemožno dovoliť alebo ho nútiť, aby vykonávalo prácu alebo zamestnanie, ktoré je na úkor jeho zdravia alebo vzdelávania, alebo bráni jeho telesnému, duševnému alebo mravnému vývinu.

10. Právo na ochranu pred diskrimináciou a na výchovu v duchu znášanlivosti, mieru a bratstva.

Dieťa treba chrániť pred pôsobením, ktoré môže podnecovať rasovú, náboženskú alebo akúkoľvek inú formu diskriminácie. Dieťa sa má vychovávať v duchu porozumenia, priateľstva medzi národmi, mieru a bratstva všetkých ľudí, aby si plne uvedomovalo, že má svoje sily a schopnosti venovať službe ostatným ľuďom.

v) Opis povinnosti dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre a opis povinnosti rodiča dieťaťa a iných blízkych osôb dieťaťa

Okrem základných práv detí každá samostatná usporiadaná skupina si spolu s deťmi určujú svoje pravidlá skupiny, ktorými sa riadia. Tieto pravidlá sú dostupné v samostatne usporiadanej skupine vyvesené na viditeľnom mieste. Dieťa po príchode do centra je oboznámené s pravidlami, ktoré sa očakávajú, že by malo dodržiavať:

1) Povinnosti dieťaťa na samostatne usporiadanej skupine a v PNR:

Všetky povinnosti vyplývajúce z Vnútorného poriadku Centra sa od detí umiestnených v centre vyžadujú s ohľadom na ich vek, schopnosti, možnosti a zručnosti.

Deti sú v centre vedené k:

- dodržiavaniu Vnútorného poriadku centra a iné vnútorné predpisy a dohody
- k pravidelnej školskej dochádzke a k príprave na vyučovanie
- zamestnancami centra k spolupráci v prospech ich ďalšieho rozvoja
- dodržiavaniu zásad ochrany osobných údajov
- úcte voči deťom a zamestnancom centra,
- rešpektovaniu práv ostatných detí a zamestnancov centra
- zdravému životnému štýlu a s tým súvisí aj požiadavka na dodržiavanie zákazu fajčenia, požívania alkoholických nápojov a požívania omamných a psychotropných látok a v prípade podozrenia na požitie sa podrobia testu/dychovej skúške
- ochrane spoločného majetku, k rešpektovaniu súkromného majetku iných osôb
- podieľať sa spolu s výchovným pracovníkom na zabezpečovaní čistoty a poriadku v priestoroch svojich izieb, chodieb, sociálnych zariadení, jedálni a v celom areáli centra
- pravdovravnosti a k aktívnemu postojú v prípade ohrozenia detí, skupiny alebo zamestnancov centra
- dodržiavanie nočného pokoja po 22.hod.
- dodržiavaniu kultúrno-spoločenských zásad správania v spoločnosti

Po prijatí dieťaťa na samostatne usporiadajú skupinu je dieťa oboznámené s interným normami, etickým kódexom a pravidlami fungovania na skupine.

2) Pravidlá spolupráce s pracovníkmi Centra (biologických rodičov, NRS,)

- Kontaktovať pracovníkov Odborného tímu centra a vopred si s nimi dohodnúť presný čas a miesto úvodného stretnutia za účelom prekonzultovania návštevy dieťaťa, či ďalšieho postupu.
- Dodržiavať zásady kultúrno-spoločenského správania (dodržiavať dohodnuté časy stretnutí, jednať s pracovníkmi centra slušne).
- Na stretnutia s dieťaťom/konzultáciu s pracovníkom centra prísť čistý a triezvy, príp. nebyť pod vplyvom žiadnych omamných látok.
- Rodič nesmie svojím zdravotným a psychickým stavom ohrozovať zdravie a život detí a zamestnancov centra.

- Pri styku s dieťaťom dodržiavať pravidlá, ktoré sa dohodli s pracovníkmi centra.
- Na stretnutí s dieťaťom/konzultácii s pracovníkom centra nesmie byť rodič verbálne ani fyzicky agresívny voči dieťaťu ani voči iným deťom či voči pracovníkom centra
- V kontakte s dieťaťom vyžaduje centrum schopnosť rešpektovať náladu a chuť dieťaťa na stretnutie s ním.

w) Taxatívny opis výchovných prostriedkov, ktoré je možné uložiť za nedodržanie povinnosti podľa písmena v)

Centrum pristupuje ku každému dieťaťu podľa jeho individuálnych schopností, možností a potrieb. K výberu jednotlivých výchovných prostriedkov sa preto pristupuje na základe závažnosti dôsledkov správania konkrétneho dieťaťa. Výchovné prostriedky sa stanovujú na určený čas a očakáva sa pri nich náprava v správaní dieťaťa. Zmeny sa sledujú kontinuálne a vyhodnocujú na poradách s OT. Dieťa je vedené k porozumeniu a pochopeniu, prečo sa pristupuje k výchovnému prostriedku. V prípade, že dieťa zjavne nerozumie tomu, z akého dôvodu sa pristúpilo k výchovnému prostriedku, je na zvážení vychovávateľa prizvanie si člena OT, aby s ním viedol zmysluplný dialóg o vhodnosti/nevhodnosti jeho správania a primäl ho k prijatiu a pochopeniu. O zvolenom výchovnom prostriedku rozhoduje službukonajúci vychovávateľ, prípadne sa podľa závažnosti problému poradí s koordinátorom a s OT.

Medzi bežne využívané výchovné prostriedky v centre patria:

- Ústne upozornenie dieťaťa s príslušným emocionálnym nábojom, nutné pre okamžité ukončenie nevhodnej aktivity
- Individuálny rozhovor o nevhodnosti správania dieťaťa
- Obmedzenie sledovania televízneho programu a PC
- Obmedzenie Wi-Fi pripojenia, používania mobilného telefónu
- Neposkytnutie vreckového v danom mesiaci, v súlade so zákonom
- Ústne a písomné upozornenie od riaditeľa centra

Centrum detí má vypracované vnútorné predpisy: vnútorný poriadok, pravidlá fungovania skupín, režimy v zariadeniach a i., ktoré podrobne upravujú chod fungovania centra a jeho jednotlivých organizačných zložiek .

- v zariadení je pravidlo, že deti môžu byť pripojené na Wifi podľa uváženia službukonajúceho vychovávateľa. To isté platí aj pre používanie PC hier
- dieťa v čase osobného voľna môže ísť samostatne na vychádzku mimo centra v prípade porušenia pravidla, je tak výchovným opatrením to, že na vychádzku samostatne nemôže ísť, musí sa zdržiavať len v priestoroch a areály centra pre detí a rodiny a mimo centra pre detí a rodiny len za prítomnosti vychovávateľa
- skoršia večierka.

x) Spôsob poskytovania vreckového podľa § 66 zákona

Vreckové sa poskytuje mesačne v ustanovenej výške, najviac vo výške 50% vo výške životného minima pre nezaopatrené dieťa, vreckové spracováva sociálna pracovníčka, zodpovedná za osobný spis dieťaťa. Vreckové si dieťa preberá od vychovávateľky osobne. V špecializovaných skupinách preberá vreckové za dieťa koordinátor skupiny. Zakúpená vec sa vedie v osobnej karte dieťaťa s podpisom vychovávateľky a s dátumom kedy sa čo za vreckové kúpilo. Každý finančný pohyb s vreckovým sa zaznamenáva v evidencii vreckového oproti podpisu dieťaťa. O spôsobe využitia vreckového rozhoduje dieťa. **Dieťaťu sa poskytuje potrebné poradenstvo zohľadňujúceho jeho vek a rozumovú vyspelosť** .

Ak je to vhodné alebo účelné, vreckové možno dieťaťu poskytnúť vo viacerých splátkach v mesiaci so súhlasom dieťaťa. Suma vreckového ustanovená na mesiac sa znižuje o pomernú sumu vreckového pripadajúcu na počet dní, počas ktorých sa dieťa zdržiavalo bez súhlasu mimo centra. Rozdiel sa poskytne v mesiaci nasledujúcom. Z vreckového možno tvoriť úspory zo súhlasom dieťaťa, získaným spôsobom primeraným veku a rozumovej vyspelosti dieťaťa.

y) Opis postupu v rizikových situáciách pre dieťa alebo plnoletú osobu, pre ktoré sa vykonáva pobytové opatrenie v centre, vrátane postupu pri nedovolenom opustení centra dieťaťom, pri úraze dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, vážnych nezhodách medzi deťmi, deťmi a zamestnancami, plnoletými fyzickými osobami medzi plnoletými fyzickými osobami a zamestnancami centra a opisu techník deeskalácie konfliktných situácií a agresívneho správania

Centrum má vypracovaný krízový plán, ktorý stanovuje záväzný postup pre všetkých pracovníkov Centra Sečovce v prípade ohrozenia majetku, života, zdravia dieťaťa a vychovávateľov, podozrenia na protiprávne konanie a pri sociálne patologických javoch.

Krízový plán – Nedovolené opustenie centra, nevrátenie sa dieťaťa z povoleného pobytu

Ak dieťa opustí centrum bez súhlasu, centrum je povinný túto skutočnosť oznámiť bezodkladne najbližšiemu útvaru policajného zboru, rodičom dieťaťa, súdu, ktorý nariadil ústavnú starostlivosť, predbežné opatrenie alebo uložil výchovné opatrenie, a orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

Ak centrum umožnil pobyt dieťaťa mimo centra a dieťa sa v určenom čase do centra nevrátilo, centrum je povinné ihneď, najneskôr do 24 hodín vyzvať rodičov dieťaťa alebo iné osoby, ku ktorým bolo dieťa uvoľnené, aby do 24 hodín zabezpečili návrat dieťaťa do centra.

Hlavným cieľom postupu pri úteku dieťaťa a nevrátení dieťaťa z povoleného pobytu do CDR je: zabezpečiť bezpečný návrat dieťaťa do centra

Plán riešenia krízovej situácie:

- mať pripravené informácie o dieťati - aktuálnu fotografiu, popis dieťaťa – vek, výška, váha, farba očí, vlasov, stručnú charakteristiku dieťaťa, prípadne informácie o kamarátoch, známych a rodine,
- ak sa dieťa nedostaví do samostatne usporiadanej skupiny v dohodnutom čase - vždy a bezodkladne informovať koordinátora /zastupujúceho koordinátora/, ktorý určí ďalší postup, o udalosti informuje sociálnu pracovníčku, vedúcu úseku starostlivosti a riaditeľku centra a v prípade potreby privolá do služby ďalšieho vychovávateľa,
- podľa pokynov koordinátora kontaktovať políciu na tel. čísle **112 (prípadne 158)**,
- polícii poskytnúť všetky dostupné informácie, pokúsiť sa z rozhovoru s deťmi zistiť presnejšie informácie, možný dôvod úteku a miesto, kde by sa dieťa mohlo nachádzať,
- spísať záznam o vzniknutej situácii, zaslať ho odbornému tímu.

Krízový plán – Úraz dieťaťa alebo náhle ochorenie, ktoré si vyžaduje hospitalizáciu

Službukonajúci personál bezodkladne nahlási vzniknutú situáciu koordinátorke ošetrovateľskej starostlivosti, vrátane postupu, ktorý bol zvolený na riešenie tejto krízovej

situácie (prvá pomoc, privolanie záchrannej zdravotnej služby, prevoz dieťaťa do zdravotníckeho zariadenia a pod.)

- profesionálny náhradný rodič bezodkladne nahlási vzniknutú situáciu vedúcej príslušného úseku, ktorá následne informuje riaditeľku centra
- koordinátorka ošetrovateľskej starostlivosti zváži vhodnosť prijatého postupu, vyhodnotí ho, prípadne dá pokyn na ďalšie riešenie a o vzniknutej situácii bezodkladne informuje riaditeľku centra a vedúcu príslušného úseku

Krízový plán – Ohrozenie života, závažné zranenie dieťaťa a vychovávateľa

Hlavným cieľom postupu pri závažnom zranení dieťaťa a vychovávateľa je:

- eliminovať následky zranenia poskytnutím prvej pomoci zranenému do príchodu rýchlej zdravotnej pomoci,
- zabezpečiť bezpečný chod samostatne usporiadanej skupiny príchodom vychovávateľa.

Plán riešenia krízovej situácie:

- poskytnúť zranenému dieťaťu prvú pomoc,
- zabezpečiť hospitalizáciu dieťaťa zavolaním na linku 112, prípadne 155.
- ak je dôvodné podozrenie, že k zraneniu došlo zapríčinením inou osobou, kontaktovať políciu na tel. číse **112** (prípadne **158**),
- zabezpečiť /ak je to možné/ izolovanie agresora od obete,
- bezodkladne informovať koordinátora /zastupujúceho koordinátora/, ktorý o udalosti informuje sociálnu pracovníčku, vedúcu úseku starostlivosti a riaditeľku centra a v prípade potreby privolá do služby ďalšieho vychovávateľa,
- zaznamenať situáciu do denného záznamu a knihy úrazov,
- spísať záznam o vzniknutej situácii, zaslať ho odbornému tímu.

V prípade, že je vážne zranený vychovávateľ, bezodkladne zavolá /ak nie je schopný, požiada najzodpovednejšie dieťa o zavolanie/ na linku 112 a akémukoľvek vychovávateľovi. Kontaktovaný vychovávateľ informuje koordinátora /zastupujúceho koordinátora/ a privolá do služby ďalšieho vychovávateľa.

Krízový plán – pri vážnych nezhodách medzi deťmi, deťmi a zamestnancami centra

Hlavným cieľom pri jednaní s agresívnym dieťaťom je:

- zabezpečiť bezpečnosť agresívneho dieťaťa,
- zabezpečiť vlastnú bezpečnosť,
- zabezpečiť bezpečnosť detí vyskytujúcich sa v blízkosti dieťaťa, ktoré sa prejavuje agresívne.

Plán riešenia krízovej situácie

- zachovať pokoj,
- deti, ktoré sa nachádzajú v blízkosti krízovej situácie, presunúť do bezpečnej vzdialenosti od agresívneho dieťaťa bez straty dohľadu nad nimi,
- v prípade, že agresívne dieťa napadlo fyzicky iné dieťa, odtrhnúť /pokiaľ je to možné/ agresora od obeť,
- minimalizovať priamy očný kontakt s agresívnym dieťaťom,
- sledovať verbálne i neverbálne prejavy agresívneho dieťaťa,
- nenarušovať osobný priestor agresívneho dieťaťa,
- dovoliť agresívnemu dieťaťu uvoľniť napätie /hovoriť, kričať, nadávať/,
- identifikovať príčinu úzkosti a stratu sebakontroly agresívneho dieťaťa,
- navrhnúť agresívnemu dieťaťu alternatívne riešenie jeho situácie,
- venovať dieťaťu zvýšenú pozornosť,
- v prípade zlyhania všetkých krokov zavolať rýchlu zdravotnú pomoc na linke **112** /prípadne **155**/ a políciu na tel. čísle **112** /prípadne **158**/,
- informovať koordinátora /zastupujúceho koordinátora/ o vzniknutej situácii, ktorý o udalosti informuje sociálnu pracovníčku, vedúcu úseku starostlivosti a riaditeľku centra a v prípade potreby privolá do služby ďalšieho vychovávateľa,
- spísať záznam o vzniknutej situácii, zaslať ho odbornému tímu.

Krízový plán - záškoláctvo

Hlavným cieľom postupu pri záškoláctve dieťaťa je:

- identifikovať dôvody záškoláctva dieťaťa,
- v spolupráci so školou, odborným tímom centra zabezpečiť odstránenie tohto problému

Plán riešenia krízovej situácie:

- pokúsiť sa rozhovorom s dieťaťom zistiť, čo ho traumatizovalo, prípadne viedlo k záškoláctvu /či išlo o impulzívnu reakciu alebo plánované záškoláctvo/,
- byť tolerantný a empatický voči dieťaťu, dôvodom záškoláctva môžu byť rôzne príčiny /nielen dobrodružstvo, ale aj strach z niekoho a niečoho.../,
- získané informácie podať koordinátorovi /prípadne zastupujúcemu koordinátorovi/, ktorý o tom informuje sociálnu pracovníčku, vedúcu úseku starostlivosti a riaditeľku centra,
- intenzívne spolupracovať so školou, ktorú dieťa navštevuje – najmä s triednou učiteľkou dieťaťa.

Krízový plán – infekčné ochorenie dieťaťa

Hlavným cieľom postupu pri infekčnom ochorení dieťaťa je:

- eliminovať riziko rozšírenia infekcie na najnižšiu možnú mieru,
- zabezpečiť nakazenému dieťaťu čo najskôr lekárske ošetrenie.

Plán riešenia krízovej situácie:

- izolovať nakazené dieťa od ostatných detí bez straty dohľadu nad ním,
- kontaktovať a navštíviť čo najskôr pediatra, ktorý určí ďalší postup
- v prípade prepuknutia ochorenia mimo ordinačných hodín, podľa stavu závažnosti choroby, kontaktovať zdravotnú pohotovosť 112,
- v prípade podozrenia na vážne ohrozenia zdravia dieťaťa, bezodkladne zavolať na linku **112** /prípadne **155**/,
- bezodkladne informovať koordinátora /zastupujúceho koordinátora/, ktorý o udalosti informuje vedúcu úseku starostlivosti, riaditeľku centra a v prípade potreby privolá do služby ďalšieho vychovávateľa,
- dbať na zvýšenú hygienu v zariadení - umývanie rúk po príchode do samostatne usporiadanej skupiny po toalete, pred prípravou jedál a pred každým jedlom,
- zabezpečiť zvýšenú dezinfekčnosť - dezinfekciu podlahových plôch, kuchynskej linky, riadu, úchyto, vypínačov, kľučiek, madiel, schodišťa, ovládačov atď.

Krízový plán - sebapoškodzovanie dieťaťa

Hlavným cieľom postupu pri sebapoškodzovaní dieťaťa je:

- eliminovať riziko ublíženia si na zdraví u sebapoškodzujúceho dieťaťa na najnižšiu možnú mieru,
- zabezpečiť dieťaťu čo najskôr adekvátnu odbornú pomoc.

Plán riešenia krízovej situácie:

- upokojiť dieťa, rozptýliť jeho pozornosť,
- odobrať nebezpečný predmet dieťaťu,
- poskytnúť prvú pomoc dieťaťu alebo ošetrovanie - podľa potreby,
- v závislosti od povahy situácie privolať rýchlu zdravotnú pomoc na linke **112** /prípadne **155/** a políciu na linke **112** /prípadne **158/**,
- bezodkladne informovať koordinátora /zastupujúceho koordinátora/, ktorý o udalosti informuje vedúcu úseku starostlivosti, riaditeľku centra a v prípade potreby privolá do služby ďalšieho vychovávateľa,
- zaznamenať situáciu do denného záznamu a knihy úrazov,
- spísať záznam o vzniknutej situácii, zaslať ho odbornému tímu.

Krízový plán – šikanovanie

Hlavným cieľom postupu pri šikanovaní dieťaťa je:

- odhaliť agresora a zabrániť mu v ďalšom šikanovaní dieťaťa,
- zabezpečiť dieťaťu čo najskôr adekvátnu odbornú pomoc.

Plán riešenia krízovej situácie:

- informovať koordinátora /zastupujúceho koordinátora/ a ostatných vychovávateľov, nevzbudiť podozrenie u agresora;
- chrániť zdroj informácií, neprezradiť ho, ak si to sám nepraje a nechce pristúpiť na otvorenú konfrontáciu,
- pracovať s informáciami rozvážne, čo najmenej prezradiť o veciach ktoré sa nedajú dokázať – **nevytváraj kauzy** – pracovať profesionálne (žiadne sudy, ale fakty), taktne,
- celý prípad riešiť rozvážne, na pokojnom mieste s dostatkom času,
- vypočúť svedkov, obeť a obvineného zvlášť,
- **pri zisťovaní vzniknutej situácie a vypočúvaní obeť brať zreteľ na sekundárnu viktimizáciu** – je druhotné zraňovanie obeť pracovníkmi, ktorí s dieťaťom pracujú

(napr. vyšetrovateľ, sociálny pracovník, pedagóg...), spočívajúce predovšetkým v necitlivom prístupe k dieťaťu (napr. neodôvodnené vyvolávanie spomienok na útoky násilníka).

- spísať záznam o vzniknutej situácii, zaslať ho odbornému tímu.

Rozhovor s obeťou:

- Necháme dieťa samostatne hovoriť. Citlivo ho povzbudzujeme aby hovorilo čo najviac.
- Po spontánnej odpovedi sa začneme pýtať na všetky podrobnosti udalosti.
- Obeť uistíme o jeho ochrane.
- Dieťa môžeme požiadať, aby celú udalosť napísalo, alebo nakreslilo.
- Ak je viditeľné zranenie je potrebná fotodokumentácia a oznamovacia povinnosť u ošetrojúceho lekára.
- Na otvorenú konfrontáciu dieťa neprehovárame, iba mu to navrhujeme. Znova ho ubezpečíme o ochrane. Pozor na falošné obvinenia.

Rozhovor s agresorom:

- Skôr ako začneme vyšetrovať, zvážme aká je možnosť agresora usvedčiť.
- Ak je táto možnosť veľmi malá, hlavne v prípade strachu a obáv obeť, musíme sa uspokojiť s tým, že urobíme všetko pre ochranu obeť.
- Otvorene povieme o obvinení a sledujeme reakcie.
- Jednáme pokojne, neoddáme sa prípadnému hnevu.
- Necháme samostatne hovoriť agresora, prípadne mu dáme celú situáciu napísať alebo nakresliť.
- Kladieme mu jasné a presné otázky.
- Pokiaľ nie je prípad vyšetrený, neodsudzujeme.
- V prípade vyšetreného problému odsúdime čin, nie celú osobnosť dieťaťa.
- Informujeme o možných sankciách a ďalšom postupe.

Rozhovor so svedkami:

- Vykonávame individuálne rozhovory.
- Kladieme konkrétne a otvorené otázky, na ktoré sa nedá odpovedať vyhýbavo, teda áno/nie/neviem.

- V prípade, že sa nám nedarí, použijeme takú otázku, z ktorej sa už predpokladá, že dieťa danú vec videlo.
- Musíme čeliť výhovorkám a strachu z agresora.

Krízový plán - podozrenie na sexuálne násilie a zneužívanie dieťaťa

Podľa trestného zákona č. 300/2005 Z. z. klasifikujeme:

- **sexuálne násilie** ako násilím alebo hrozbou bezprostredné násilie za účelom donútenia iného k orálnemu styku, análnemu styku alebo k iným sexuálnym praktikám alebo ak sa na taký čin zneužije bezbrannosť obete /§ 200/,
- **sexuálne zneužívanie** ako vykonanie súložie s osobou mladšou ako pätnásť rokov alebo sa taká osoba iným spôsobom sexuálne zneužije /§ 201/.

Sexuálneho zneužívania sa dopustí aj osoba, ktorá prostredníctvom elektronickej komunikačnej služby navrhne dieťaťu mladšiemu ako pätnásť rokov osobné stretnutie v úmysle spáchať na ňom trestný čin sexuálneho zneužívania alebo trestný čin výroby detskej pornografie, pričom sám nie je dieťaťom, ďalej osoba, ktorá zneužije dieťa mladšie ako pätnásť rokov v úmysle vyvolania sexuálneho uspokojenia jeho účasťou na sexuálnych aktivitách alebo sexuálnom zneužití, hoci sa na nich takéto dieťa nemusí priamo zúčastňovať, alebo kto umožní také jeho zneužitie.

Sexuálneho zneužívania sa /podľa § 202/ dopustí aj ten, kto pohne dieťa k mimomanželskej súložie alebo ho iným spôsobom sexuálne zneužije, ak je takéto dieťa zverené do jeho starostlivosti alebo pod jeho dozor alebo odkázaná osoba, taktiež ak ide o detskú prostitúciu, alebo zneužije uznané postavenie, ktoré vyplýva z dôvery, autority alebo vplyvu na dieťa.

Hlavným cieľom postupu pri podozrení na sexuálne násilie a zneužívanie dieťaťa je:

- eliminovať následky sexuálneho násillia a zneužívania poskytnutím adekvátnej odbornej pomoci zneužívanému dieťaťu,
- vhodnou prevenciou zabrániť ďalšiemu násilliu a zneužívaniu dieťaťa.

Plán riešenia krízovej situácie:

- zachovať pokoj, nepôsobit' šokovane,
- zabezpečiť izolovanie agresora od obete /pokiaľ je to možné tak, aby nepoňal podozrenie, ak nebol prichytený pri čine/

- v prípade potreby poskytnúť dieťaťu prvú pomoc, prípadne zabezpečiť hospitalizáciu dieťaťa zavolaním na linku **112** alebo **155**,
- dať dieťaťu najavo, že mu veríte, nenútiť ho hovoriť, ale povzbudiť ho k odvahe prehovoriť; citlivo zdôrazniť dieťaťu, že nie je vinné za to, čo sa stalo; získané informácie nikdy nebagatelizovať vyhláseniami, že sa vlastne nič vážne nestalo,
- ak je dôvodné podozrenie, že došlo k spáchaniu sexuálneho násillia a zneužitia dieťaťa, kontaktovať políciu na tel. číslle 112 /prípadne 158/ alebo priamo PZ Michalovce
- bezodkladne informovať koordinátora /zastupujúceho koordinátora/, ktorý o udalosti informuje sociálnu pracovníčku, vedúcu úseku starostlivosti, riaditeľku centra a v prípade potreby privolá do služby ďalšieho vychovávateľa,
- hneď ako to bude možné, spísať záznam o vzniknutej situácii, zaslať ho odbornému tímu.

Krízový plán – Úmrtie dieťaťa na špecializovanej samostatnej skupine s ošetrovateľskou starostlivosťou

- službukonajúci personál postupuje podľa stanovených pokynov pre prípad úmrtia dieťaťa s ťažkým zdravotným postihnutím a o tejto skutočnosti bezodkladne informuje koordinátorku ošetrovateľskej starostlivosti
- koordinátorka ošetrovateľskej starostlivosti informuje o úmrtí riaditeľku centra a vedúcu úseku starostlivosti
- koordinátorka ošetrovateľskej starostlivosti zabezpečí všetky úkony súvisiace s úmrtím dieťaťa
- sociálna pracovníčka centra oznámi udalosť primeranou a dôstojnou formou rodičom dieťaťa, ako aj orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately
- vedúca úseku starostlivosti zabezpečí v prípade potreby posttraumatickú starostlivosť o deti na skupine, ako aj o personál danej skupiny
- V prípade novovzniknutej krízovej situácie službukonajúci zamestnanec/profesionálny náhradný rodič túto skutočnosť neodkladne oznámi vedúcemu príslušného úseku a následne s riaditeľom centra a odborným tímom prijmu potrebné opatrenia.

Techniky deescalácie konfliktných situácií a agresívneho správania

Konflikt vzniká z vnímania alebo reálnych nezlučiteľných potrieb dvoch ľudí v danej situácii. Vzniká prirodzenou odlišnosťou ľudí. Konflikt vzniká, ak sú ľudia presvedčení, že k

uspokojeniu vlastných záujmov musia bojovať proti druhým ľuďom. Ak chceme riešiť tento typ konfliktov, nemusíme meniť potreby ľudí, ale hľadať (riešiť vecný problém), ako ich záujmy a potreby naplniť bez toho, že by sme ohrozili alebo obmedzili potreby iných ľudí. Konflikt medzi záujmami klienta a záujmami personálu obvykle vyústi do agresie, ktorá je reakciou na pociťovanú stratu nenaplnenia nejakej z jeho požiadaviek. Naším primárnym cieľom je stabilizácia klienta a zabezpečenie ďalšej spolupráce s cieľom predísť opakovaniu incidentu.

Ak chceme zvládnuť agresívne správanie musíme dbať na:

- ochranu klienta pred poškodením a sebapoškodením
- ochranu personálu /detí a majetku pred poškodením, utrpením zranenia
- umožniť hostilnému klientovi vyjadriť sa bezpečným spôsobom (poskytnutie abreakčného rozhovoru, ventilácia napätia, negatívnych tendencií stabilizačnými technikami)
- vyvinúť úsilie o pokojnú diskusiu

Postup pri zvládaní agresívneho incidentu:

- Vyhodnotenie situácie a zhodnotenie rizika
- Deeskalácia násilia
- Verbálna intervencia

Deeskalácia násilia – verbálna a neverbálna intervencia

Princípy neverbálnej komunikácie

- Postoj tela nesmieme mať konfrontačný ani defenzívny (nesmú byť ruky v bok, skrížené na prsiach). Musíme vedieť kontrolovať svoje gesta a postoje.
- S klientom komunikujeme v rovnakej výške.
- Mimika aj gesta musia byť v súlade s verbálnym prejavom.
- Od klienta udržujeme vzdialenosť asi 1 m a pri slovnej agresii treba túto vzdialenosť zvýšiť trikrát. Pri znížení agresívnych prejavov klienta sa znižuje aj náš odstup od neho.
- Agresívneho klienta sa nesmieme dotýkať a aj po ukludnení treba dotyky zväziť,.
- Stály a dobrý očný kontakt vyjadruje našu istotu a úprimnosť. Zásadne sa vyhýbame zastrešujúcim pohľadom.

Princípy verbálnej komunikácie

- Kľudný a jasný tón hlasu. Tón hlasu musí zodpovedať energii komunikácie, nálade a výrazu tvare.
- Komunikáciu udržujeme plynulú.
- V počiatočných fázach upokojenia vydávame jednoduché príkazy v jasne formulovaných vyjadreniach, napr.: „Podme sa posadiť, pohovoríme si o tom, čo potrebujete.“
- Osobnej konfrontácii sa vyhýbame prehliadaním slovných útokov a urážok na našu osobu, venujeme sa vecným témam.
- Počas počiatočnej fázy rozhovoru sa zameriame na hlavný problém, aj keď to môže byť náročné.
- Neprejavujeme odpor.
- Vystupujeme ako osoba schopná a ochotná klientov problém vyriešiť.
- Nevyjadrujeme sa žargónom.
- Niekedy nie je možné uviesť klienta do úplného pokoja.
- Presvedčíme klienta o vplyve jeho správania na ostatných, napr.: „Svojim krikom ľudí desíte.“
- Pokiaľ je zníženie agresívneho napätia viditeľné, zanecháme ďalšieho pôsobenia na klienta, lebo by sme mohli vyvolať ďalšiu vlnu napätia

V prípade pretrvávajúceho konfliktu a nezdarnej deeskalácii vzniknutého násillia

- v prípade zistenia nadmerného požitia alkoholu u klienta, verbálne klienta informuje o tom, že nie je vhodné aby pod vplyvom alkoholu vstupoval do priestorov CDR a kontaktoval dieťa. Následne sa môže odvolať na Zákon 305/2005 Z. z. Zákon o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- v rozhovore naďalej využíva deeskalačné techniky (verbálne a neverbálna komunikácia)
- vychovávateľ, ak mu to situácia umožní, čo v najkratšom čase izoluje hostilného klienta od detí (požiada deti o vzdialenie sa do izieb; verbálne / fyzicky smeruje odchod klienta mimo priestory domu), popr. sa snaží aj on sám dostať do bezpečnej vzdialenosti od hostilného klienta

- v prípade pretrvávajúceho, vyhroteného konfliktu privolá policajnú hliadku (112,158), v prípade potreby aj RZP
- následne o vzniknutej situácii informuje riaditeľa CDR a členov OT (psychológ – poskytnutie krízovej intervencie; sociálny pracovník – zabezpečenie nutných úkonov)

Deeskalácia – zmiernovanie konfliktu, napätia alebo agresie

5 pilierov deeskalácie v sociálnych službách

1. Prevencia –predchádzanie napätiu, konfliktu či agresii v správaní prijímateľov sociálnych služieb

2. Základné techniky deeskalácia -načúvanie, riadený rozhovor, odvrátenie pozornosti, zrkadlenie, verbálna deeskalácia

3. Používanie šetrných techník ochrany a techniky bezpečného odchodu a úniku zo situácia ohrozujúcej zdravie a bezpečnosť zamestnanca - Únikové techniky, /škrtenie, ťahanie za ruky, ťahanie za vlasy, kopanie, uhryznutie, odvrátenie útoku, odvedenie

4. Používanie obmedzujúcich prostriedkov v zmysle §10 zákona 448/2008 Z.z. „Netelesné obmedzenia, Telesné obmedzenia / Špeciálne úchopy - miestnosť bezpečného pobytu – podávanie medikácie/. Špeciálne úchopy - cielená, bezbolestná, koordinovaná činnosť zasahujúcich, neohrozujúca zdravie a bezpečnosť prijímateľov a zasahujúcich. Špeciálny úchop ako deeskalačná technika“.

5. Metodické spracovanie - Metodiky, krízové a rizikové plány

Vypracovali:

Odborný tím Centra pre deti a rodinu Sečovce

V Sečovciach, Február 2024

PhDr. Mária Gojdičová, PhD., MBA
riaditeľka CDR Sečovce